

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Jan Škoda

**Rada České televize: Úvahy de lege lata a de lege
ferenda**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Ing. Martin Adamec, LL.M., Ph.D.

Katedra správního práva a správní vědy

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 16. prosince 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má za 146 313 znaků včetně mezer.

Jan Škoda

V Praze dne 16. 12. 2024

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat JUDr. Ing. Martinovi Adamcovi, LL.M., Ph.D., za odborné a vlídné konzultace a vedení práce a také za poskytování cenných rad a připomínek k mé práci.

Zvláštní poděkování náleží mé partnerce za všechny čas strávený v knihovnách společným psaním diplomových prací a za její neustálou psychickou podporu.

Obsah

Úvod.....	6
1. Historie duální podoby televizního vysílání a pojem veřejné služby v oblasti televizního vysílání.....	9
1.1. Stručná historie televizního vysílání a vznik jeho duální podoby	9
1.2. Pojem veřejné služby	10
1.2.1. Veřejnoprávní média či média veřejné služby?	10
1.2.1. Definice médií veřejné služby	11
1.3. Dílčí závěry.....	11
2. Právní úprava vysílání veřejné služby	13
2.1. Vysílání veřejné služby v kontextu české právní úpravy	13
2.1.1. Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi	13
2.1.2. Úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání stanovené v ZČT	14
2.1.3. Veřejná služba v interních předpisech ČT	15
2.2. Právní úprava vysílání veřejné služby na úrovni Evropské unie	17
2.2.1. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách	17
2.2.2. Amsterodamský protokol	18
2.3. Právní úprava vysílání veřejné služby na úrovni Rady Evropy.....	18
2.3.1. Důležitá rozhodnutí ESLP týkající se veřejnoprávního vysílání.....	20
2.4. Dílčí závěry.....	21
3. Rada ČT a způsob jejího obsazování	22
3.1. Postavení ČT v systému veřejné správy a její organizační struktura	22
3.2. Obecný úvod k Radě ČT	22
3.3. Situace předcházející novele č. 39/2001 Sb. a její přijetí	24
3.3.1. Úprava pravomocí RČT novelou č. 39/2001 Sb., a zákaz zásahu do tvorby a vysílání televizních pořadů	24
3.3.2. Kolize pravomocí RČT se svobodou umělecké tvorby.....	25
3.4. Obsazování Rady ČT.....	25
3.4.1. Zákonné požadavky na členy RČT	25
3.4.2. Neslučitelnost funkcí a změny v jejich úpravě.....	26
3.5. Postavení členů RČT a jejich odměňování	27
3.6. Úvaha nad odměňováním členů RČT de lege ferenda.	30
3.7. Orgány RČT – Dozorčí komise	31
3.8. Obsazování RČT.....	33
3.8.1. Proces navrhování a volby kandidátů.....	35
3.8.2. Druhy PO, které mohou ze zákona navrhnout kandidáty do RČT	36
3.9. Dílčí závěry a zhodnocení způsobu obsazování RČT de lege lata	38

4. Srovnání způsobu obsazování kontrolních orgánů s německou právní úpravou	40
4.1. Historický vývoj právní úpravy a organizace veřejnoprávního televizního vysílání v Německu	40
4.2. Specifika německého modelu mediálních rad v kontextu federativního uspořádání	42
4.3. Vysílací rady regionálních vysílatelů a ZDF	45
4.4. Analýza rozhodnutí Spolkového ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014 (případ Brender).....	47
4.4.1. Situace před vydáním rozhodnutí.....	47
4.4.2. Odůvodnění rozhodnutí.....	48
4.4.3. Dopady rozhodnutí	49
4.5. Modelový zákon veřejnoprávního vysílání	50
4.6. Dílčí závěry a komparace českého a německého modelu	50
5. Způsoby jmenování členů RČT de lege ferenda	54
5.1. Úprava stávajícího modelu	54
5.1.1. Návrhy v oblasti právnických osob navrhujeících kandidáty	54
5.1.2. Návrhy v oblasti volby členů RČT.....	55
5.2. Zavedení změn inspirovaných německým modelem.....	56
Závěr.....	58
Seznam použitých zkratk.....	60
Seznam použitých zdrojů.....	61
Abstrakt.....	67
Klíčová slova:.....	67
Abstract	68
Keywords:	68

Úvod

Ačkoliv v dnešním světě síla a význam tradičních médií, mezi něž se řadí i televize a rozhlas, klesá a roste procento populace, které získává informace skrze tzv. nová média,¹ televizní vysílání je stále nedílnou součástí mediálního spektra a alespoň prozatím patří mezi nejrozšířenější a nejučinnější média masové komunikace.² Česká televize, jako jediná veřejnoprávní televize v ČR, společně s Českým rozhlasem patří mezi mediální instituce, jejichž tradice sahá až do 20. let minulého století³ a jejichž vysílání, ať už ve formě české či československé, formovalo dějiny České a Československé republiky. Mnohdy to byly právě výše zmíněné instituce, které bránily demokracii a svobodu slova do poslední chvíle, než byly transformovány s pomocí cizích mocností na média státní.⁴

V dnešní době je Česká televize klíčovou mediální institucí v České republice. Mezi její hlavní úkoly na základě zákona,⁵ jímž byla zřízena, patří provozovat televizní vysílání, tvořit a šířit programy a poskytovat veřejnou službu. Přestože se výše uvedené historické události mohou jevit jako vzdálená minulost a lze konstatovat, že Česká televize je stabilním a fungujícím pilířem žurnalistiky a svobody slova v České republice, je to právě dnes, kdy sílí názory a proklamace z řad veřejnosti i politické reprezentace vyvolávající diskuze o potřebnosti veřejnoprávních médií s důrazem na možnosti jejich podrobení státnímu financování i kontrole, nebo úplnému zrušení.⁶ Z průzkumů vyplývá, že v zemích, ve kterých vysílání veřejné služby funguje kvalitně a obyvatelé v něj mají důvěru, dochází k menšímu tendenci k extremistickým názorům a vyšší míře respektu ke svobodě projevu.⁷ S ohledem na výše uvedené názory a na znepokojivý vývoj týkající se médií veřejné služby u našich nejbližších sousedů⁸ je nejen aktuální, ale i nutné zabývat se způsobem,

---

¹ MANOVICH, Lev. In *The language of new media*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2001. charakterizuje nová média na základě historického vývoje a technologického pokroku v oblasti médií a vymezuje pět klíčových principů, které nová média odlišují – programovatelnost, modularita, automatizace, variabilita a transcendence mezi kulturní a počítačovou vrstvou. Zjednodušeně lze shrnout, že nová média se identifikují tím, že jsou digitalizovaná. Mezi jejich příklady poté můžeme zařadit např. sociální média.

² ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky* [online]. Praha, 2011. Dostupné z: <https://www.louc.cz/pril01/VVSEU.pdf> [cit. 25.7.2024]. str. 3

³ Konkrétně šlo o první pokusy rozhlasového vysílání na území tehdejšího Československa ze dne 28. 10 1919, první zkušební vysílání Československé televize, potom proběhlo v květnu 1953.

⁴ Boj o Český rozhlas v rámci pražského povstání na konci druhé světové války v květnu 1945 a Boj o rozhlas na Vinohradské třídě v Praze před jeho obsazením vojsky invazní armády 21. srpna 1968.

⁵ Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi

⁶ BERGER, Vojtěch. „Ani korunu veřejnoprávním médiím.“ Babišův vzkaz ČT a ČRo není radno podceňovat. In: *HlidaciPes.org* [online]. 31. 8. 2023 [cit. 05.12.2024]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/ani-korunu-verejnopravnim-mediim-babisuv-vzkaz-ct-a-cro-neni-radno-podcenovat/>

⁷ Srov. zpráva z projektu EBU PSM Correlations: Links between Public Service Media and Societal Well-Being (June 2016) dostupná z https://www.media-diversity.org/additional-files/EBU-_PSM_Correlations_-_Links_between_PSM_and_societal_well-being.pdf.

⁸ Dne 1.7.2024 vstoupil na Slovensku v platnost zákon o zrušení veřejnoprávní stanice RTVS a o zřízení nástupnické organizace STVR. Touto přeměnou došlo k zániku funkčního období členů rady RTVS, přičemž jmenování

kterým se obsazuje Rada České televize, jež je orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti České televize a který slouží jako jedna ze záruk nezávislosti České televize. Rada České televize patří vedle generálního ředitele mezi nejdůležitější orgány České televize. Od doby přijetí zákona č. 483/1991 Sb. o České televizi doznal, v reakci na vývoj posledních 30 let v oblasti technologické, sociologické i politické, postup jmenování členů Rady České televize několika změn. S ohledem na omezený rozsah této práce se v této práci podrobně věnuji právě způsobu obsazování Rady, jelikož jej v kontextu nezávislosti České televize vnímám jako klíčový.

Cílem této práce je popsat vývoj právní úpravy týkající se jmenování členů do Rady České televize, srovnat platnou právní úpravu s úpravou zahraničních kontrolních orgánů veřejnoprávních vysílatelů a následně navrhnout taková řešení, která by při příští novelizaci zákona o České televizi měla vést k větší nezávislosti nejen Rady České televize, ale v souvislosti s tím i České televize jako takové. V práci se zaměřuji na podstatu médií veřejné služby, analýzu změn, které se v procesu výběru členů Rady České televize udály a které vedly k platné právní úpravě, tak jak ji známe dnes. Dále se v práci zabývám zhodnocením této platné právní úpravy a jejích problematických míst včetně její poslední novelizace s analýzou jejího dopadu na posílení nezávislosti Rady České televize. Tak, aby tato práce nebyla pouhou kritikou dnešního stavu, nenabízející žádná konkrétní řešení, která by vedla ke zlepšení procesu jmenování členů Rady České televize a její větší politické nezávislosti, zaměřuji se v práci na srovnání platné právní úpravy s úpravou kontrolních orgánů veřejnoprávních vysílatelů ve Spolkové republice Německo. V poslední části práce poté představuji možná řešení, která se z předešlé analýzy jeví jako vhodná k zavedení v ČR. Hlavním přínosem této práce by tak mělo být zhodnocení nynější právní úpravy týkající se ustavování Rady České televize včetně jejích nedostatků, následná komparace české právní úpravy s úpravou zahraniční a konečně navrnutí řešení, které by *de lege ferenda* mohlo být v oblasti jmenování členů Rady České televize přijato.

V průběhu práce jsem využil zejména metodu deskriptivní, a to primárně k přiblížení problematiky pomocí studia historické právní úpravy, jejíž vývoj považuji za stěžejní pro pochopení, jakými změnami a z jakých důvodů prošla úprava jmenování členů Rady ČT tak významnými změnami. Dále s touto metodou ve své práci pracuji při popisu platné právní úpravy a na ni reagujících odborných prací, studií, monografií a jiných publikací. Další využitou metodou je metoda analytická, pomocí které byla podrobena platná právní úprava kritice, byla nalezena její slabá místa a následně také navrženo řešení *de lege ferenda*. Konečně jsem v práci využil také

členů nově vzniklé rady STVR je nyní v gesci ministryně kultury (4 členy) a parlamentu (5 členů). Předčasně také skončil generální ředitel RTVS.

metodu komparativní, s pomocí níž jsem platnou právní úpravu týkající se jmenování Rady ČT porovnal s právní úpravou kontrolních orgánů veřejnoprávních médií v Německu.

1. Historie duální podoby televizního vysílání a pojem veřejné služby v oblasti televizního vysílání

1.1. Stručná historie televizního vysílání a vznik jeho duální podoby

Média zabývající se televizním vysíláním lze s určitým zjednodušením rozdělit na dvě základní kategorie, které se historicky vyvinuly odlišně v závislosti na jejich působení v různých státech, a to na základě jejich politických, kulturních, ekonomických a technologických specifik.⁹ Těmito dvěma kategoriemi televizního vysílání je televizní vysílání veřejného sektoru (ať již formou veřejnoprávní či státní) a televizní vysílání soukromého charakteru, tedy provozované soukromými fyzickými či právníckými osobami za účelem zisku. Obě tyto kategorie se liší jak způsobem organizace, financováním, vedením, či zákonnými požadavky na obsah jejich vysílání.¹⁰

Rozlišení televizních médií na média státní a média veřejnoprávní (či média veřejné služby, jak je vysvětleno níže v části 1.2.1 této práce) lze spatřovat v míře jejich závislosti na exekutivě daného státu. Televizní či rozhlasová média, jež jsou státního charakteru, tedy jsou co do vysílaného obsahu i personálního složení striktně podřízena vládě a jejím potřebám, lze nalézt většinou ve státech s autoritářskými režimy. Veřejnoprávní televize jsou naopak standardem demokratických zřízení. Historicky začínalo rozhlasové vysílání v Evropě jako vysílání iniciované soukromými podnikateli, nicméně po obrovském rozmachu, jímž si rozhlasové vysílání prošlo v průběhu 20. let 20. století, začaly vlády států v Evropě uvědomující si jeho obrovský potenciál, rozhlasového vysílání zestátnit.

Až po druhé světové válce demokratické státy v západní Evropě začaly postupně měnit své rozhlasové a později televizní veřejnoprávní modely. V případě východní Evropy včetně Československa k této změně došlo až po zřízení demokratických právních států po revolučním roce 1989. Veřejnoprávní rozhlasové a televizní zůstávaly ovšem i nadále často monopolními vysílateli kvůli historickým tradicím a fyzikálním, geografickým a ekonomickým omezením, které bránily vzniku soukromých vysílatelů. Až technologický pokrok v 70. letech umožnil rozvoj soukromého komerčního vysílání. Komerční televize amerického stylu se rozšířila až v 80. letech díky masovému rozšíření kabelového příjmu a satelitní distribuci, což vedlo k zavedení tzv. "duálního systému vysílání", kde na jednom trhu koexistují veřejnoprávní a komerční televize.¹¹

---

⁹ ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky*. Str. 3

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid. Str. 4

Vznik ČT byl v tomto směru do jisté míry odlišný od postupného vývoje veřejnoprávních a soukromoprávních větví televizního vysílání ve světě. Jak rozhlasové, tak televizní vysílání bylo v období let 1948–1989 plně pod kontrolou státních orgánů a ČST tak vykonávala funkce obou těchto za normálních okolností se doplňujících i konkurujících si větví. Dle důvodové zprávy k ZČT tak ČT v rámci své činnosti měla až do doby, než bude do roku 1989 neexistující soukromý sektor schopen plně fungovat, za úkol naplňování veškerých, tedy nejen veřejnoprávních funkcí televizního vysílání.¹²

1.2. Pojem veřejné služby

1.2.1. Veřejnoprávní média či média veřejné služby?

K tomu, abychom mohli definovat veřejnou službu a následně pokračovat popisem médií veřejné služby a jejich úkoly, je nutné nejprve sjednotit pojmosloví a vysvětlit případný rozdíl mezi médii veřejné služby a médii veřejnoprávními. Autoři se neshodují ohledně použitelnosti těchto označení jako synonym. Někteří autoři termíny veřejnoprávní vysílání a vysílání veřejné služby odlišují,¹³ další mají za to, že ačkoliv každý z termínů akcentuje jiný aspekt vysílání, v české právní úpravě je veřejnoprávní titul a povinnost poskytovat veřejnou službu spojena v jeden celek.¹⁴ Slovo veřejnoprávní pochází z německého termínu “*öffentlich-rechtlich*“ a označuje především právní formu organizace, nikoli povahu nebo obsah její činnosti.¹⁵ K pochopení odlišnosti těchto pojmů je nicméně důležité si uvědomit, že nejde primárně o skutečnost, zda vysílatel má veřejnoprávní status, ale zda skutečně poskytuje veřejnosti veřejnou službu.¹⁶ Veřejnoprávní médium je ovšem výraz v českém prostředí natolik vžitý, že ho používá nejen laická veřejnost, ale vyskytuje se i v odborné literatuře a v textech soudních rozhodnutí.¹⁷

Někteří autoři zastávají názor, že pro českou právní úpravu se lépe hodí označení média veřejné služby nežli média veřejnoprávní.¹⁸ Pojem veřejnoprávní média je pojmem souhrnným, zastřešujícím více unikátních rysů, které takové médium odlišují od média soukromého. Mezi tyto patří způsob, jakým vznikla, stanovené úkoly a cíle, vnitřní organizace a v neposlední řadě také způsob financování. Znění ZČT nicméně napovídá, že hlavním rysem veřejnoprávní televize je

---

¹² POSLANECKÁ SNĚMOVNA PČR, VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 483/1991 Sb., o České televizi.*, obecná část.

¹³ ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky.* [cit. 25.7.2024], str. 3

¹⁴ POUPEROVÁ Olga In: ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace médií.* Brno: Masarykova Univerzita, Fakulta sociálních studií, 2018., str. 94

¹⁵ ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky.* [cit. 25.7.2024], str. 3

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Např. Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 označil za veřejnoprávní média Českou televizi a Český rozhlas.

¹⁸ POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií.* Praha: Leges, 2010. str. 81

poskytování veřejné služby.¹⁹ Ačkoliv zákonná úprava preferuje označení média veřejné služby namísto médií veřejnoprávních,²⁰ pro účely této práce budu užívat tato dvě označení jako synonyma, neboť drobné odlišnosti mezi pojmy vysílání veřejné služby a vysílání veřejnoprávní nejsou pro výzkumný cíl této práce relevantní.

1.2.1. Definice médií veřejné služby

Definice médií veřejné služby není jednotná a různí autoři k ní přistupují odlišně, nicméně pro účely této práce lze užit obecnou definici médií veřejné služby tak, jak ji popisuje Irena Reifová ve své knize Slovník mediální komunikace: „*média zřízená zpravidla zákonem k tomu, aby naplňovala veřejný zájem v oblasti mediální komunikace, tj. poslání poskytovat službu veřejnosti výrobou a vysíláním rozhlasových a televizních programů, popř. dalšími veřejně komunikačními aktivitami.*“²¹ Uvedená definice ovšem nijak konkrétně nespecifikuje úlohu či jednotlivé úkoly, které média veřejné služby mají plnit. Veřejná služba poskytovaná médií stojí na zásadním principu univerzálnosti, který má sloužit všem lidem bez rozdílu. Tento princip je obdobný tomu, který nacházíme v oblastech jako je veřejná bezpečnost, vzdělávání nebo zdravotní péče, ve kterých je kladen důraz na zajištění základní úrovně služeb pro všechny občany bez rozdílu.²²

Postavení médií veřejné služby ve společnosti, jejich zákonné ukotvení i vymezené úkoly se různí stát od státu v závislosti na kulturně-sociálním kontextu prostředí a historii země. Evropská média veřejné služby však obvykle mají několik společných znaků: jsou financována z veřejných zdrojů, fungují nezávisle na komerčním a politickém vlivu a jejich existence je legislativně ukotvena.

1.3. Dílčí závěry

Ačkoliv si v duálním systému televizního vysílání veřejnoprávní a soukromé televizní vysílání přímo konkurují a programově i obsahově si leckdy bývá podobné, existují mezi nimi zásadní rozdíly. Každé z nich má jinou historickou a organizační základnu, ale hlavní rozdíl spočívá v jejich primárním účelu. Prioritou soukromého média je maximalizace zisku, veřejnoprávní média, přestože také usilují o široké publikum, jsou ze zákona pověřena poskytováním univerzální veřejné služby, která musí být dostupná všem občanům bez rozdílu.

---

¹⁹ Ibid. Str. 82

²⁰ Ani v právních předpisech však nenajdeme plně sjednocený název – o veřejné službě mluví o zákon o České televizi a zákon o Českém rozhlasu. Zákon o České tiskové kanceláři hovoří o službě veřejnosti.

²¹ REIFOVÁ, Irena, ed. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. Citována také v GLEICHOVÁ, Tereza. *Náplň veřejné služby v ČR: veřejná služba očima členstva Rady České televize a Rady Českého rozhlasu*. 2022, Diplomová práce, Univerzita Karlova.

²² VYSLOUŽILOVÁ, Kristýna. *Legitimita médií veřejné služby v 21. století: role analýzy publika*. 2020, Disertační práce, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií., str 89

Tento rozdíl se odráží nejen v jejich legislativním ukotvení a způsobu financování, ale především v jejich nezávislosti na komerčních a politických vlivech, což jim umožňuje plnit jejich společenskou roli v souladu s demokratickými principy.

2. Právní úprava vysílání veřejné služby

2.1. Vysílání veřejné služby v kontextu české právní úpravy

ČR na rozdíl od jiných evropských států²³ nemá vysílání veřejné služby speciálně ústavně zakotvené. Ústavní rámec veřejnoprávnímu vysílání dává toliko čl. 17 Listiny garantující svobodu projevu a právo na informace. Veřejnoprávní média nicméně disponují nezávislostí na státu, přičemž jejich postavení je v tomto ohledu analogické médiím soukromým. ČT požívá subjektivního práva na svobodné vyjadřování a vysílání, z čehož vyplývá nezbytnost její ochrany před potenciálními zásahy ze strany státní moci.²⁴

K samotnému pojmu veřejné služby je poté nutno podotknout, že mezi autory není jednoznačné shody na jeho významu, jelikož se jedná o pojem obsáhlý a nabývající několika významů, mimo jiné v závislosti na právním předpise či právní oblasti, ve které se vyskytuje.²⁵ Dle některých autorů vychází pojem veřejné služby z francouzského „service public“, který v minulosti odděloval soukromé a veřejné právo. V současnosti lze obecného pojmu veřejné služby užít k charakterizaci veřejných činností v zájmu „*obecného blaha a obecného národního zájmu*.“ Ne ve všech právních řádech (a to ani v rámci EU) se ovšem terminologie shoduje.²⁶

Pro účely této práce je ovšem nutné pracovat s pojmem veřejné služby v oblasti televizního vysílání, neboť tak bude jeho široká aplikovatelnost omezena na oblast, v níž veřejnou službu poskytuje ČT. ZČT v § 2 odst. 1 definuje veřejnou službu v oblasti televizního vysílání jako: „*tvorbu a šíření televizních programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky za účelem naplňování demokratických, sociálních a kulturních potřeb společnosti a potřeby zachovat mediální pluralitu.*“ Pojem veřejnoprávní vysílání je poté dle některých autorů nejsnazší definovat negativně, takovým způsobem, že se nejedná o vysílání soukromého typu, ani o vysílání státní, ačkoliv státem zřízené, garantované a chráněné.²⁷

2.1.1. Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi

Zákon č. 483/1991 Sb., o ČT, upravuje právní rámec fungování veřejnoprávní instituce, která je pověřena poskytováním veřejné služby v oblasti televizního vysílání. ZČT zakládá ČT jako

²³ Portugalská ústava obsahuje právo politických subjektů na vysílací čas.

²⁴ POUPEROVÁ Olga In: ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace medií*. Str. 96

²⁵ POLÁCH, Lukáš. Veřejná služba. In: *EPRAVO.CZ* [online]. 20. 10. 2020 [cit. 06.10.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/verejna-sluzba-112030.html>

²⁶ TICHÝ, Luboš, ed. *Veřejná služba v České Republice, Německu, Rakousku a Evropské Unii: = Daseinsvorsorge in der Tschechischen Republik, Deutschland, Österreich und in der Europäischen Union*. Praha: Univ. Karlova, Právnická Fak, 2007.

²⁷ POUPEROVÁ Olga In: ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace medií*. Str. 94

právníckou osobu se sídlem v Praze. ZČT upravuje širokou škálu aspektů fungování ČT a vymezuje poskytování veřejné služby ze strany ČT. Dále definuje strukturu a pravomoci klíčových orgánů, včetně RČT a generálního ředitele jako statutárního orgánu. Důležitou součástí ZČT je také úprava financování ČT, které je zajišťováno především prostřednictvím televizních poplatků a dále také z výnosů z reklamy a další podnikatelské činnosti, jež však musí být účetně oddělena od hlavních činností spočívajících v poskytování veřejné služby. ZČT také reguluje archivaci audiovizuálního obsahu, existenci regionálních studií a spolupráci s dalšími médii, jako je Český rozhlas. Jakým způsobem ZČT pojímá veřejnou službu a jaké úkoly ČT v oblasti poskytování veřejné služby zadává, je poté upraveno níže v této práci.

V době uzavření rukopisu této práce se v PSP nachází vládní návrh zákona (tzv. velká mediální novela), kterou se mění ZČT a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. Návrh zákona se nachází ve 2. čtení a prošel obecnou rozpravou ve dnech 10. a 11. 12. 2024 a podrobnou rozpravou dne 11. 12. 2024 na 124. schůzi PSP. Ačkoliv je hlavním cílem návrhu zajištění udržitelnosti financování ČT, a návrh přináší změny převážně v oblasti výše televizních poplatků a způsobu jejich výpočtu a výběru, dotýká se i dalších aspektů včetně veřejné služby. Návrh zákona doplňuje mezi hlavní úkoly veřejné služby poskytované ČT „přispívání k postupu proti dezinformacím při respektování svobody slova“. Dále zvyšuje počet místopředsedů RČT na dva, z nichž jeden musí být člen zvolený Senátem. Novela zároveň zavádí systém memorand o způsobu naplňování veřejné služby uzavíraných mezi ministrem kultury a generálním ředitelem ČT, na dobu pěti let, za účelem podpoření rozvoje ČT v reakci na nové technologické možnosti.²⁸

Jelikož je novela stále ve druhém čtení, není jasné, zda veškeré z výše uvedených změn projdou do finálního znění zákona. Bude nicméně zajímavé sledovat, v jakém znění bude zákon schválen a jakým způsobem se následně přijaté změny projeví v praxi.

2.1.2. Úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání stanovené v ZČT

Dle některých autorů je úkolem médií veřejné služby „*sloužit občanům, kterými jsou nejen financována, ale i kontrolována, a jejich úlohou má být informovat, vzdělávat, ale i bavit a splňovat přitom určité kvalitativní standardy*“²⁹

V § 2 odst. 2 ZČT se nachází výčet úkolů, které zákonodárce považoval za hlavní a jež s sebou veřejná služba v oblasti televizního vysílání nese. Již jen z jazykového výkladu tohoto ustanovení je zřejmé, že nejde o výčet taxativní. Zákonodárcem poskytnutý výčet se sestává

---

²⁸ C. H. BECK. Zvýšení koncesionářských poplatků. *Právní zpravodaj* [online]. 2024, č. PZ 117/2024. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgrpxa6s7geyto&groupIndex=0&rowIndex=0#>

²⁹ VYSLOUŽILOVÁ, Kristýna. *Legitimita médií veřejné služby v 21. století: role analýzy publika*. str. 15

z úkolů hlavních, kdy ČT svou činností nepochybně naplňuje i další úkoly v oblasti veřejné služby televizního vysílání, chcete-li úkoly vedlejší. Z těchto úkolů hlavních lze potom vybrat jeden klíčový, tedy svým způsobem postavený nad ostatní, čímž je úkol stanovený v písm. c) uvedeného ustanovení, a to konkrétně vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel.³⁰ Poté, co zákonodárce v předchozích ustanoveních ZČT definoval veřejnou službu v oblasti televizního vysílání a stanovil výčet hlavních úkolů v oblasti jejího poskytování, zakotvil v § 3 odst. 1 ZČT, katalog činností (a to opět nikoliv taxativní) prostřednictvím nichž má ČT veřejnou službu zejména naplňovat.

Lze tedy uzavřít, že veřejnou službou v oblasti televizního vysílání, kterou ČT na území ČR naplňuje, je především tvorba a šíření televizních programů a pořadů pro všechny skupiny obyvatel za účelem naplňování jejich demokratických, sociálních a kulturních potřeb. K tomu ČT využívá množství činností, jimiž naplňuje hlavní úkoly stanovené ZČT s veřejnou službou v oblasti televizního vysílání souvisejících.

2.1.3. Veřejná služba v interních předpisech ČT

Organizace ČT je následně podrobněji upravena v interních předpisech vydávaných rozhodnutím generálního ředitele ČT. Vnitřní předpisy jsou jednou z forem, kterými generální ředitel řídí ČT. Mezi základní interní předpisy ČT patří Organizační řád a Podpisový řád.³¹ V Organizačním řádu, který je v souladu se Statutem České televize, je upravena organizační struktura ČT. Organizační a Podpisový řád upravují také pravomoci a odpovědnost jednotlivých útvarů ČT, stejně jako vztahy mezi nimi.³²

V Organizačním řádu ČT je uvedeno, že Kodex ČT stanoví zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání.³³ Z hlediska právní teorie je zařazení Kodexu ČT do hierarchie právních norem přinejmenším problematické. ZČT ve svém znění předjímá přijetí Kodexu, kdy jednou z pravomocí RČT je dle § 8 ZČT právě dohlížet na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu ČT.

Kodex ČT již v úvodu své preambule stanoví, že: „*Zákon určuje, že se porušení Kodexu kvalifikuje jako porušení pracovní kázně podle zvláštního právního předpisu, zákoníku práce. Proces schvalování tohoto dokumentu Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR spolu se zmíněným odkazem na zákoník práce pak znamená, že se z norem obvykle samoregulačních, stanovených a*

---

³⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář* [online]. Wolters Kluwer, 2018. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/120/1/2>, § 2

³¹ Dle čl. 2 Organizačního řádu ČT vydaného rozhodnutím generálního ředitele č. 35 ze dne 30. 09. 2024, platného od 1. 10. 2024

³² Ibid.

³³ Ibid.

přijímaných samotným médiem, stávají de facto normy pracovněprávní.“³⁴ Ačkoliv je schvalován PSP, neprošel tak jako zákon, legislativním procesem. Lze tedy konstatovat, že není možné Kodex ČT pouhým odkazem na pracovněprávní normy společně s jeho schválením PSP povýšit na *de facto* zákonnou formu. Je nicméně jisté, že v rámci ČT je interně závazný a na jeho porušení se hledí jako na porušení pracovněprávních norem.³⁵

Kodex ČT představuje základní dokument definující principy a hodnoty uplatňované při naplňování veřejné služby. Tento klíčový vnitřní předpis zajišťuje nezávislost, objektivitu a odpovědnost instituce vůči veřejnosti prostřednictvím stanovení etických, profesních a programových zásad pro tvorbu, výrobu a vysílání programů. Jeho prostřednictvím se ČT zavazuje k dodržování vysokých standardů v oblasti informování, vzdělávání a zábavy. Kodex specifikuje, jakým způsobem má ČT naplňovat svůj veřejnoprávní závazek vůči občanům. Tento závazek zahrnuje několik základních zásad:

- **Nezávislost:** ČT musí být nezávislá na politických, komerčních a jiných zájmových skupinách, aby mohla poskytovat nestranné a vyvážené informace. Tato nezávislost je základem důvěry veřejnosti a zárukou objektivního vysílání.
- **Informování, vzdělávání a zábava:** ČT má povinnost poskytovat veřejnosti rozmanitý program zaměřený na informování, vzdělávání a zábavu. Zásadní je zachování rovnováhy mezi těmito třemi složkami, aby bylo naplněno široké spektrum potřeb a zájmů diváků.
- **Pluralita a různorodost:** Kodex klade důraz na zajištění plurality názorů, kulturní různorodosti a rovnosti příležitostí. Programová skladba musí zahrnovat různé pohledy a přístupy k aktuálním otázkám, aby byla zaručena plnohodnotná a rozmanitá debata.
- **Odpovědnost vůči veřejnosti:** ČT je odpovědná veřejnosti a musí dbát na ochranu veřejného zájmu. To zahrnuje pečlivé zpracování informací, transparentní řízení a důsledné dodržování etických norem. Programy musí respektovat lidskou důstojnost, práva jednotlivců a chránit zranitelné skupiny.
- **Kvalita a profesionalita:** ČT se zavazuje k vysoké kvalitě a profesionalitě ve všech aspektech své činnosti. To zahrnuje nejen samotné vysílání, ale také produkční činnost a přístup ke spolupracovníkům a veřejnosti.

---

³⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Kodex ČT - zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání* [online]. a Česká televize, Edice útvaru Komunikace, 2003 [cit. 16.06.2024]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/cl-1-divak-obcan-na-prvnim-miste/>

³⁵Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

- **Transparentnost a kontrola:** Kodex rovněž zajišťuje mechanismy kontroly veřejné služby, a to prostřednictvím RČT, která má za úkol dohlížet na naplňování povinností ČT a na její nezávislost.

Tímto způsobem Kodex ČT vytváří rámec, který zajišťuje, že veřejná služba v oblasti televizního vysílání bude poskytována v souladu s demokratickými hodnotami, nezávislostí, kulturními potřebami a s ohledem na důvěru veřejnosti.

2.2. Právní úprava vysílání veřejné služby na úrovni Evropské unie

2.2.1. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách

Mezi nejdůležitější dokumenty na úrovni EU patří směrnice o audiovizuálních službách. Tato směrnice je předpisem, který určuje základní pravidla a parametry služeb televizního vysílání a audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Směrnice také zdůrazňuje důležitost tzv. duálního systému televizního vysílání.³⁶

Regulační rámec televizního vysílání v Evropském společenství byl primárně ustanoven Směrnicí 89/552/EHS (tzv. Směrnice "Televize bez hranic") z roku 1989. Tento základní dokument, novelizovaný v roce 1997 Směrnicí 97/36/ES, realizoval svůj hlavní cíl, volný pohyb televizních služeb, prostřednictvím několika klíčových mechanismů: stanovení minimálních vysílacích standardů zahrnujících regulaci reklamy a ochranu nezletilých, vymezení jurisdikce členských států nad vysílateli a zajištění svobodného příjmu vysílání. Harmonizované standardy přispěly k vytvoření jednotných podmínek pro přeshraniční televizní vysílání v rámci členských států. Současně kladla směrnice důraz na podporu evropské audiovizuální produkce a její distribuce. Do českého právního řádu byla směrnice implementována zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.³⁷

V důsledku technologického vývoje prošla směrnice významnou revizí, která vyústila v přijetí Směrnice 2007/65/ES. Tato novelizace přinesla změnu názvu na "Směrnici o audiovizuálních mediálních službách". Následně bylo v roce 2010 přijato kodifikované znění (Směrnice 2010/13/EU), které sjednotilo předchozí novelizace bez obsahových změn. Tuto směrnici implementoval do Českého právního řádu zákon č. 132/2010 Sb., zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání. Poslední významná revize regulačního rámce proběhla v letech 2016-2018 v reakci na vývoj trhu a technologií. Vyústila v přijetí Směrnice

---

³⁶ CHALOUPKOVÁ, Helena, Petr HOLÝ a Jiří URBÁNEK. *Mediální právo: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2019. str. 241

³⁷ MINISTERSTVO KULTURY. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách | mkcr.cz. In: [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-cs-492>

2018/1808, kterou se mění směrnice 2010/13/EU, která reflektuje současné trendy v oblasti audiovizuálních mediálních služeb.

Novelizace směrnice z roku 2018 přinesla několik zásadních změn v regulaci vysílání. V oblasti ochrany nezletilých došlo k zpřísnění pravidel pro reklamu, významnou proměnou prošel také systém regulace reklamního času, který nově stanovuje dvacetiprocentní limit vysílacího času pro reklamu a teleshopping v definovaných denních intervalech (6:00-18:00 a 18:00-24:00). V pořadech zaměřených na dětské publikum byl pak teleshopping zcela zakázán.

2.2.2. Amsterodamský protokol

Významným dokumentem v oblasti regulace veřejnoprávního vysílání v rámci EU se stal Protokol č. 29 týkající se veřejnoprávního vysílání v členských státech. Tento dokument, známý také jako Amsterodamský protokol, je součástí primárního práva EU jako příloha SFEU a definuje postoj EU k veřejnoprávnímu vysílání. Tento dokument explicitně uznává fundamentální propojení veřejnoprávního vysílání s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami jednotlivých společností, přičemž zdůrazňuje jeho klíčovou roli v zachování mediální plurality. Protokol jasně vymezuje autonomii členských států v otázce podpory veřejnoprávního vysílání, stanovuje však důležité podmínky. Poskytnuté financování musí primárně sloužit k zajištění veřejné služby a nesmí narušovat hospodářskou soutěž a obchodní podmínky v EU v míře odporující společnému zájmu.³⁸

2.3. Právní úprava vysílání veřejné služby na úrovni Rady Evropy

S duálním systémem veřejnoprávního a soukromého vysílání jakožto s evropskou normou televizního vysílání pracuje i řada mezinárodních dokumentů, zejména dokumentů Rady Evropy. Mezi nejdůležitější lze zařadit rezoluci č. 1 o budoucnosti veřejnoprávního vysílání z roku 1994 (tzv. Pražská rezoluce), jež v návaznosti na technologický, politický a ekonomický vývoj v Evropě stanoví potřebu zajistit nezávislost veřejnoprávního vysílání konkrétní normotvorbou členských států.³⁹ Na Pražskou rezoluci následně navázalo doporučení Výboru ministrů RE R (96) 10⁴⁰ k zárukám nezávislosti veřejnoprávního vysílání. Toto doporučení je některými považováno za základní dokument Rady Evropy týkající se veřejnoprávního vysílání.⁴¹ Zdůrazňuje, že média (a

---

³⁸ *Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, Protokol (č. 29) o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech* [online]. 2012 [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_29/oj/ces

³⁹ POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. str 139

⁴⁰ Toto doporučení se následně stalo inspirací i pro české zákonodárce při změně definice Rady ČT a novelou ZČT č. 39/2001 Sb.

⁴¹ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televzí* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2022. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1> str. 7

to včetně elektronických) jsou klíčová pro fungování demokratické společnosti, přičemž veřejnoprávní vysílání hraje zásadní roli v zajištění pluralitní komunikace na všech úrovních. Dále potom stanovuje požadavky na legislativní zakotvení nezávislosti veřejnoprávního vysílání a organizací, které jej provozují, a řeší otázky odpovědnosti, dohledu, zákazu cenzury a financování.⁴² K dalším dokumentům dotýkajícím se otázek spojených s veřejnoprávními médii patří: doporučení REC (2003) 9 k opatřením na podporu demokratické společnosti a sociální úlohy digitálního vysílání; doporučení Parlamentního shromáždění o vysílání veřejné služby 1641 (2004); deklarace Výboru ministrů o zajištění nezávislosti veřejnoprávního vysílání v členských státech z 27. září 2006; doporučení REC (2007) 3 o úloze médií veřejné služby v informační společnosti; rezoluce Parlamentního shromáždění RE 1636 (2008) o indikátorech pro média v demokracii a doporučení Parlamentního shromáždění o financování vysílání veřejné služby 1878 (2009), které se ovšem svým obsahem zaměřuje specificky na financování veřejnoprávních médií; Deklarace Výboru Ministrů CM/Rec (2012) 1 o řízení (správě) médií veřejné služby.

Výše jmenované dokumenty na sebe vzájemně odkazují a svým obsahem jsou si v mnoha aspektech podobné. Z jejich obsahu lze vyčíst několik opakujících se principů a potřeb či výzev pro veřejnoprávní vysílání:

- Potřeba zaručení nezávislosti veřejnoprávního vysílání na zákonné úrovni
- Klíčový význam médií pro fungování demokratické společnosti
- Klíčová úloha dostupnosti veřejnoprávního vysílání na celostátní, regionální i místní úrovni, jehož program bude obsahovat informace, vzdělávání i kulturu a zábavu
- Potřeba, aby veřejnoprávní vysílání usilovalo o aktivní navýšení počtu diváků, ne ovšem na úkor kvality pořadů
- Nutnost zajistit odlišnost obsahu veřejnoprávního vysílání od komerčního
- Potřeba, aby veřejnoprávní vysílání podporovalo hodnoty demokratických společností a nabízelo programy všem skupinám veřejnosti
- Potřeba, zajištění poskytování veřejnoprávního obsahu prostřednictvím nových komunikačních platforem

I vzhledem k tomu, že se několik výše uvedených dokumentů nazývá doporučeními, je zřejmé, že se nejedná o striktně závazné předpisy mezinárodního práva, nýbrž o dokumenty spadající do pro mezinárodní právo běžné kategorie *soft law*. Jejich význam je přesto značný, neboť členské

---

⁴² POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Str 139

státy jim díky důvěryhodnosti Rady Evropy a kvalitě zpracování přikládají velkou váhu a často je implementují do svých národních právních řádů.

2.3.1. Důležitá rozhodnutí ESLP týkající se veřejnoprávního vysílání

Veřejnoprávní vysílání bylo v minulosti často předmětem sporů s právním základem týkajícím se porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Článkem, o který se ESLP a Evropská komise pro lidská práva při rozhodování případů týkajících se médií, tedy i těch veřejnoprávních, opírá, je čl. 10 Úmluvy, který zakotvuje právo na svobodu projevu a právo na informace. Ve svých rozhodnutích ESLP interpretuje čl. 10 Úmluvy tak, že „*svoboda projevu a svoboda informací a v nich obsažený princip plurality je základním a nezbytným předpokladem fungování demokratické společnosti*“.⁴³ Stát je přitom garantem podmínek pro naplnění těchto svobod. Níže shrnuji důležité závěry z rozhodnutí ESLP a Evropské komise pro lidská práva týkající se výkladu čl. 10 Úmluvy v souvislosti s vysíláním veřejné služby a změny tohoto výkladu v návaznosti na technologický vývoj.

Původně byla existence výhradně veřejnoprávního vysílání považována za souladnou se zněním Úmluvy. Rozhodovací praxe Evropské komise pro lidská práva z konce 60. a počátku 70. let 20. století opakovaně potvrzovala, že absence právního rámce umožňujícího udělit v členském státě licenci pro soukromé vysílání, nepředstavuje porušení článku 10 Úmluvy.⁴⁴ S technologickým vývojem se ovšem tento výklad stával neudržitelným.⁴⁵ Přelomovým se v tomto kontextu stalo rozhodnutí ESLP z roku 1993, v případě *Informationsverein Lentia a další v. Rakousko*. V době sporu Rakousko stále ještě nemělo přijatý zákon umožňující udělit licenci pro soukromé vysílání. ESLP v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že s ohledem na technologický pokrok a rozšíření vysílacích frekvencí shledal, že omezení spočívající v exkluzivním postavení veřejnoprávních médií již nelze ospravedlnit a považovat ho za nezbytné opatření v demokratické společnosti.⁴⁶ Z takového výkladu článku 10 Úmluvy tak vyplývá požadavek na existenci duálního systému vysílání a povinnosti států přijmout právní úpravu umožňující působení jak veřejnoprávních, tak soukromých provozovatelů na trhu televizního vysílání.

ESLP následně v dalších rozhodnutích⁴⁷ judikoval, že pokud v zemi existuje zavedené a pluralitní komerční vysílání, může v daném státě zajistit poskytování vyváženého a kvalitní

⁴³ POUPEROVÁ Olga In: ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace medií*. str. 100

⁴⁴ Např. rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ve věci X. v. Švédsko z roku 1968 nebo ve věci Sc. A Association Z. v. Spojené království z roku 1971

⁴⁵ POUPEROVÁ Olga In: ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace medií*. str. 100

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ viz rozhodnutí ESLP ve věci Manole a další v. Moldávie ze dne 17. září 2009, stížnost č. 13936/02 bod 101 nebo rozhodnutí Wojtas-Kaleta v. Polsko ze dne 16.července 2009, citováno v POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace medií*. Str. 146

vysílání a zpravodajství. Pokud však již ve státě veřejnoprávní vysílání zavedené a etablované existuje, je povinností státu zajistit, aby takové vysílání veřejné služby bylo na státu nezávislé, pluralitní a poskytovalo objektivní informace.⁴⁸ Tímto tedy ESLP dovodil povinnost státu zajistit určitou kvalitu veřejnoprávního vysílání, naopak povinnost státu zřídit veřejnoprávní vysílání lze z čl. 10 Úmluvy dovodit pouze za určitých a výjimečných podmínek.⁴⁹ K závěru týkajícímu se povinnosti státu nejen zdržet se zásahu do svobody projevu, ale i zajistit přijetí takové právní úpravy, která zajistí fungování médií tak, aby byl dodržen princip jejich plurality, se ve světle současného ústavněprávního výkladu svobody projevu hlásí i další autoři.⁵⁰

2.4. Dílčí závěry

Pro fungování demokratické společnosti je existence silných a nezávislých médií veřejné služby klíčová, jak opakovaně zdůrazňují dokumenty Rady Evropy. Tato média mají zajišťovat pluralitní komunikaci a poskytovat vyvážený obsah zahrnující informace, vzdělávání, kulturu i zábavu pro všechny skupiny obyvatel. Teoretické vymezení veřejné služby a jejích úkolů v oblasti televizního vysílání je zásadní nejen pro pochopení role veřejnoprávních médií ve společnosti, ale má i praktický význam pro činnost RČT, jelikož do její působnosti mimo další úkoly patří dohled nad plněním úkolů veřejné služby podle ustanovení §§ 2 a 3 ZČT.

Historický vývoj právní úpravy veřejnoprávního vysílání v Evropě prošel významnou transformací od původního monopolního postavení veřejnoprávních médií k současnému duálnímu systému. Tento vývoj byl akcelerován zejména technologickým pokrokem, který ve své judikatuře zohledňuje i ESLP, když ve svých rozhodnutích stanovil požadavek na existenci pluralitního mediálního prostředí. Přestože mezinárodní dokumenty týkající se veřejnoprávního vysílání mají převážně charakter *soft law*, jejich význam je nezpochybnitelný, neboť stanovují standardy pro zajištění nezávislosti veřejnoprávních médií a jejich schopnosti plnit svou společenskou roli a jejich části jsou často přebírány do právních úprav jednotlivých států. V současnosti je tak klíčovým úkolem států nejen zajistit existenci právního rámce umožňujícího fungování duálního systému vysílání, ale především garantovat takové podmínky, které zajistí skutečnou nezávislost veřejnoprávních médií na státní moci při současném zachování jejich schopnosti naplňovat veřejnou službu v plném rozsahu.

---

⁴⁸ Rozhodnutí ESLP ve věci Wojtas-Kaleta v. Polsko ze dne 16.července 2009, stížnost č. 20436/02, bod 47 citováno v Ibid. Str. 146.

⁴⁹ POUPEROVÁ Olga In:ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace médií*. str. 103

⁵⁰ BARTOŇ, Michal. Pluralita médií jako ústavní princip, In Ibid. Str. 23

3. Rada ČT a způsob jejího obsazování

3.1. Postavení ČT v systému veřejné správy a její organizační struktura

ČT je právnickou osobou veřejného práva zřízenou na základě § 1 ZČT se sídlem v Praze, tak jako každá právnická osoba má svou organizační strukturu a své orgány. Organizační struktura je primárně upravena v ZČT, dílčí úpravu potom obsahuje i Statut ČT, schvalovaný RČT. ČT je na státu nezávislou organizací, která hospodaří se svým vlastním majetkem. ČT hospodaří se svým vlastním rozpočtem, jehož hlavním zdrojem jsou televizní poplatky vybírané podle zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. Kromě tohoto primárního zdroje financování má ČT dle ZČT pravomoc vyvíjet i samostatnou podnikatelskou činnost, která ovšem musí souviset s hlavní činností ČT a nesmí ohrozit její veřejnoprávní úkoly. Stát za závazky ČT nedopovídá.

V oblasti dělení subjektů veřejné správy je ČT svým uspořádáním nejpodobnější veřejnému ústavu. ČT je jak subjektem, tak vykonavatelem veřejné správy, vykonatelem jsou pak mimo ČT i její orgány, tedy i RČT.⁵¹ ČT jakožto veřejnoprávní médium, vykonává veřejnou správu prostřednictvím poskytování služeb veřejnosti v kulturní oblasti. Konkrétně se jedná o rozšiřování informací, vzdělávání společnosti a zpřístupňování kulturního obsahu.⁵² ČT jakožto subjekt veřejné správy nelze klasifikovat jako součást státní správy, protože nositelem veřejné správy není stát, ČT není státním orgánem a nevykonává státní správu v přímé ani přenesené působnosti.⁵³ Současně ČT nelze považovat ani za samosprávný celek, neboť postrádá členskou základnu (namísto členů má ČT uživatele svých služeb) a jejím primárním účelem není správa vlastních záležitostí, nýbrž poskytování zákonem stanovených služeb divákům (uživatelům).⁵⁴ Mezi autory nepanuje shoda na tom, zda se v případě veřejné služby poskytované ze strany ČT jedná o ostatní veřejnou správu,⁵⁵ nebo zda jde o nepřímý výkon státní správy.⁵⁶ Ať už k jejímu zařazení přistoupíme jakkoliv, ani v jednom z případů ČT disponovat vrchnostenským oprávněním.⁵⁷

3.2. Obecný úvod k Radě ČT

---

⁵¹ POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Str. 173

⁵² BARTOŇ, Michal. Veřejnoprávní sdělovací prostředky : sdělovací prostředky veřejné služby. *Správní právo*. 2005, roč. 38, č. 3. str 160

⁵³ POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Str. 174

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Jak uvádí POUPEROVÁ, Olga. In *Institucionální aspekty regulace médií*. Str. 174, kategorie ostatní veřejné správy zmiňuje např. SLÁDEČEK, Vladimír. In *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. str. 21, nebo POUPEROVÁ, Olga. In *Regulace médií*. Str. 87. Naopak o této kategorii mlčí jak D. Hendrych a kol. In HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012) tak P. Průcha In PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012.

⁵⁶ Handrlica např. zařadil Radu ČT a Radu ČRo k „orgánům státní správy“, srov. HANDRLICA, Jakub. Ke koncepci tzv. „nezávislých regulačních orgánů“ a k problematice jejich „nezávislosti“. *Správní právo*. 2005, č. 4, s. 239.

⁵⁷ POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Str. 175

Dle znění ZČT je RČT orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti ČT. RČT má tedy při dohledu nad činností ČT reprezentovat zájmy veřejnosti. Členové RČT, kteří mají zastupovat veřejnost, nejsou voleni v přímých volbách občany ČR, nicméně nepřímo Parlamentem ČR z kandidátů navržených právníckými osobami, které představují kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy.⁵⁸ Konkrétně potom volí 12 členů RČT PSP ČR a 6 členů Senátu Parlamentu ČR.⁵⁹ Z tohoto uspořádání vyplývá, že kontrola veřejnosti nad Českou televizí má pouze nepřímý charakter. Občané mohou tento proces ovlivnit jen zprostředkovaně, a to dvojnásobným způsobem. Prvním je sdružením se v právnícké osobě, splňující požadavky kladené na ni ZČT pro možnost podání návrhu kandidáta do funkce Radního ČT a následné využití možnosti takového kandidáta navrhnout za tuto právníckou osobu. Druhým způsobem je prostřednictvím volby poslanců do PSP ČR a senátorů do Senátu ČR.

Ačkoliv je RČT primárně orgánem kontrolním, v některých případech, zejména pokud jde o volbu nebo odvolání členů dozorčí komise, může RČT vystupovat v procesním postavení správního orgánu. V oblasti dělení správních orgánů je poté RČT kolegiálním správním orgánem, „pro který je charakteristická sborovost, potřeba stanovení kvora pro rozhodování, stejně jako pravidla většinového rozhodování.“⁶⁰ Kolegiální orgány ve veřejné správě jsou nejvhodnější pro řešení strategických otázek vyžadujících komplexní rozhodování. Jejich význam spočívá v možnosti posouzení problematiky z různých perspektiv a zohlednění nesourodých, mnohdy protichůdných zájmů. Podstata těchto orgánů tkví v jejich schopnosti transformovat různorodé vstupní faktory do vyvážených, někdy i kompromisních rozhodnutí, která reflektují komplexnost řešených záležitostí.⁶¹

RČT je od účinnosti ZČT upravena v ustanoveních §§ 4–8. Orgán prošel od přijetí ZČT významným vývojem v oblasti svých kontrolních pravomocí a v oblasti obsazování tohoto orgánu. Až do roku 2002 ZČT v § 4 odst. 1 definoval RČT jako orgán „zajišťující právo veřejnosti na kontrolu tvorby a šíření televizních programů.“ Tato definice poskytovala RČT rozsáhlé kompetence zasahovat do vysílání a programové skladby ČT. Zcela zásadní změnu přinesla novelizace ZČT pomocí zákona č. 39/2001 Sb., jež byla reakcí na tzv. televizní krizi vyvolanou

---

⁵⁸ § 4 odst. 2 ZČT

⁵⁹ § 4 odst. 5 ZČT

⁶⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář*. § 4

⁶¹ Ibid.

na přelomu roku 2000 a 2001 rozhodnutím RČT, která v tehdejší „politickém složení“ v duchu tzv. opoziční smlouvy zvolila Jiřího Hodače ředitelem ČT.⁶²

3.3. Situace předcházející novele č. 39/2001 Sb. a její přijetí

Dle původního znění ZČT byla RČT volena přímo poslanci České národní rady. To mělo za následek, že až na „první“ RČT (1992–1997), kam byli zvolené převážně nezávislé osobnosti, byly následně RČT voleny podle politického klíče.⁶³ Tento fakt společně s odvoláním RČT (1997–2000) ze strany PSP v půlce jejího funkčního období, a to evidentně z politických důvodů a následné zvolení nového generálního ředitele nově zvolenou Radou ČT odstartoval zmíněnou televizní krizi, která ve svém důsledku vedla k přijetí novely č. 39/2001 Sb.⁶⁴

Ke změně ZČT se PSP zavázala již v usnesení PS ze dne 6. 1. 2001, ve kterém se zavázala přijmout takovou novelu ZČT, která zajistí, že: *„členové Rady České televize budou voleni tak, aby v Radě České televize byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy a aby nemohlo vyvstat podezření, že Rada České televize neplní svou funkci orgánu, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu tvorby a šíření programu České televize.“*⁶⁵ Při tvorbě novely, jež měla za cíl představit: *„posílení veřejného aspektu kontroly veřejnoprávního média“*⁶⁶, se zákonodárci inspirovali dokumenty Rady Evropy. Konkrétně byla novela dle důvodové zprávy *„v souladu s Doporučením Rady Evropy č. R(96)10, k zárukám nezávislosti veřejnoprávního vysílání, jež deklaruje, že členové dozorcích orgánů mají zastupovat obecné zájmy společnosti a mají být jmenováni otevřeným a pluralistickým způsobem.“*⁶⁷

3.3.1. Úprava pravomocí RČT novelou č. 39/2001 Sb., a zákaz zásahu do tvorby a vysílání televizních pořadů

Novelou bylo nejen formálně změněno znění zákona,⁶⁸ ale i odstraněna možnost RČT zasahovat do programu a vysílání ČT. RČT byla nově vymezena jako *„orgán, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti České televize“*. Tak, aby tato novela nemohla být vykládána jako rozšíření kontrolní pravomoci RČT mimo oblast tvorby a šíření programů na veškeré aktivity televize včetně hospodaření a nakládání s majetkem, stejná novela současně

⁶² PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011. Str. 12

⁶³ ŠMÍD, Milan. *Slepí a slon z blízka. Literární noviny* [online]. 2007. Dostupné z: <https://blog.aktualne.cz/blogy/milan-smid.php?itemid=7288>

⁶⁴ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 12

⁶⁵ Ibid. Str. 13

⁶⁶ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 39/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů, č. 39/2001*. obecná část

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Česká národní rada byla nahrazena Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

v ustanovení § 8 odst. 4 výslovně zakázala RČT přímé zásahy do tvorby a vysílání televizních pořadů.⁶⁹ Toto omezení, které v lehce pozměněné podobě přetrvalo do dnešní doby, přesměrovalo zaměření pravomocí RČT především na kontrolu hospodaření, včetně dohledu nad výběrem televizních poplatků, a na monitoring plnění zákonných povinností dle § 2 a 3 zákona o ČT. Za tímto účelem také novela zřídila RČT odborný poradní orgán (dozorčí komisi), jehož cílem byla poradní a pomocná činnost s kontrolou hospodaření ČT.⁷⁰

Další novelou ZČT č. 82/2005 Sb., byl následně nahrazen termín tvorba v § 8 odst. 4 ZČT pojmem výroba. Dle důvodové zprávy⁷¹ k tomuto zákonu nebyla tato změna pouze formální, nýbrž pojem výroba dle zákonodárce zahrnuje celý proces vzniku pořadu, zatímco tvorba mohla být interpretována úžeji, pouze jako činnost konkrétního autora. Znění této novely jednoznačně vymezilo, že celý produkční proces náleží do rukou jednotlivých útvarů ČT, nikoliv do pravomocí RČT.

3.3.2. Kolize pravomocí RČT se svobodou umělecké tvorby

Původní úprava ZČT z roku 1991 vybavila RČT značnými kompetencemi, které jí umožňovaly výrazně a přímo ovlivňovat obsah televizního vysílání. Vzhledem k tomu, že role RČT měla spočívat výhradně v kontrolní činnosti jménem veřejnosti, a nikoliv v aktivním utváření vysílacího obsahu či dokonce jeho cenzurování, byla samotná existence této pravomoci v demokratickém státě nepřijatelná, bez ohledu na to, zda byla aktivně využívána či ne. Takováto úprava byla velmi pravděpodobně přímo v rozporu se základní svobodou umělecké tvorby, zakotvenou v čl. 15 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb. Náprava tohoto závadného stavu byla provedena až novelou č. 39/2001 Sb. Ačkoliv v dnešní době RČT nemá v kompetenci přímo zasahovat do programu ČT, má dle znění čl. IV odst. 8 Statutu ČT při schvalování nové významné služby či jejím rozšíření posuzovat, zda a do jaké míry služba naplňuje demokratické, sociální a kulturní potřeby společnosti, potřebu zachovat mediální pluralitu a zásady hospodářské soutěže na mediálním trhu v České republice.

3.4. Obsazování Rady ČT

3.4.1. Zákonné požadavky na členy RČT

Na členy RČT klade ZČT základní požadavky stanovené v § 4 odst. 4. Stejně základní požadavky se uplatní i na osobu generálního ředitele.⁷² Konkrétně se jedná o podmínku státního

---

⁶⁹ ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. 2011, Rigórní práce, Univerzita Karlova. Str. 61

⁷⁰ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 39/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů, č. 39/2001*. Obecná část

⁷¹ Konkrétně poté str. 14 důvodové zprávy k zákonu č. 82/2005 Sb.

⁷² Viz § 9 odst. 4 ZČT

občanství ČR, neomezené svéprávnosti, trvalého pobytu na území ČR a podmínku bezúhonnosti. Kromě toho, že za bezúhonnou se pro účely ZČT nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně a její odsouzení nebylo zahlazeno, případně zde neexistuje jiný důvod, pro který se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena, se za bezúhonnou nepovažuje také osoba, která nesplňuje předpoklady pro výkon funkce podle zvláštního zákona.

Tímto zvláštním zákonem je zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky (lustrační zákon). Je logické, že v období přerodu ČST na ČT v devadesátých letech minulého století bylo společenským cílem zajistit, aby se osoby spolupracující se státní bezpečností či s národní bezpečností, osoby vysoce politicky postavené, či osoby profitující z minulého totalitního režimu nebo osoby v tomto režimu integrované nedostávaly do vedoucích funkcí vybraných institucí nově se formujícího demokratického státu. RČT a pozice generálního ředitele ČT je v případě takového omezení logickou volbou.

Čl. 6 organizačního řádu ČT,⁷³ poté situaci týkající se lustračního osvědčení upravuje tak, že k jeho předložení jsou v ČT povinni tito vedoucí zaměstnanci: generální ředitel, ředitelé televizních studií a rovněž vedoucí zaměstnanci ve funkcích obsazovaných jmenováním podle Statutu České televize, a které generální ředitel do jejich funkcí jmenuje po projednání s RČT.⁷⁴ Předložit lustrační osvědčení podle lustračního zákona nejsou povinni zaměstnanci, jež se narodili po 1. 12. 1971.

3.4.2. Neslučitelnost funkcí a změny v jejich úpravě

Kromě těchto základních podmínek stanoví ZČT v ustanovení § 5 některé funkce a povolání, s nimiž je členství v RČT neslučitelné. V původním znění ZČT platném do přijetí novely č. 39/2001 Sb. existovala poměrně úzce vymezená neslučitelnost funkcí. Členství v RČT bylo neslučitelné pouze s funkcí prezidenta ČSFR, poslance, předsedy nebo místopředsedy vlády, ministra a vedoucích ústředních orgánů státní správy včetně jejich náměstků. Zákon současně obsahoval obecný zákaz členství v politických stranách a hnutích. Členové RČT také nesměli působit v orgánech společností aktivních v oblasti televizního vysílání ani zastupovat obchodní zájmy, které by mohly být v rozporu s výkonem jejich funkce nebo ovlivňovat jejich rozhodování.⁷⁵

---

⁷³ Organizační řád ČT vydaný rozhodnutím generálního ředitele č. 35 ze dne 30. 09. 2024, platný od 1. 10. 2024

⁷⁴ Ředitele televizních studií viz čl. III. odst. 6 písm. e) statutu ČT

⁷⁵ ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. Str. 74

Novela č. 39/2001 Sb. výrazně rozšířila okruh neslučitelných funkcí. Nově zahrnovala kromě prezidenta České republiky, i senátory, členy vlády, soudce, státní zástupce, členy NKÚ, bankovní rady ČNB, RRTV, Rady Českého rozhlasu, Rady ČTK, generálního ředitele Českého rozhlasu a členy dozorčích komisí ČT a Českého rozhlasu. Zákaz se nově rozšířil i na jakékoliv funkce ve veřejné správě. Novela z roku 2001 významně zpřísnila i další oblasti. Členům RČT bylo při výkonu jejich funkce zakázáno nejen členství v politických stranách a hnutích, ale rozšířil se zákaz i na působení ve společenských organizacích, sdruženích a občanských iniciativách.⁷⁶ Navíc bylo zakázáno za tyto organizace, jakkoliv vystupovat nebo jednat v jejich prospěch. Novela také zavedla přísná omezení týkající se majetkového prospěchu z televizního vysílání. Členové RČT směli pobírat pouze odměnu za výkon své funkce. Důležitým omezením, které bylo novelou do ZČT vneseno, bylo pravidlo týkající se osob blízkých členům RČT, kterým byl zamezen pracovní právní či obdobný vztah k ČT.

Novela č. 82/2005 Sb. přinesla další změny, zejména ovšem zpřesnění v oblasti příjmů členů RČT a jejich blízkých osob. Byla zavedena výjimka pro příjmy z autorských práv, což umožnilo členství v RČT i autorům dříve spolupracujícím s ČT nebo jejich dědicům. Dále bylo také zavedeno omezení týkající se osob blízkých členům RČT, ty se nyní nesměly podílet na podnikání v oblasti hromadných sdělovacích prostředků nebo zastupovat obchodní zájmy, které by mohly ohrozit důvěru v nezávislost nebo nestrannost rozhodování člena RČT.

Ačkoliv ZČT nedefinuje hromadný sdělovací prostředek, jedná se o „*nakladatelství, vydavatelství, provozovatele vysílání, poskytovatele audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání a informační společnost provozující server, který má obdobný obsah jako tisková média.*“⁷⁷ Od účinnosti novely č. 82/2005 Sb. nebylo ustanovení týkající se neslučitelnosti funkcí člena RČT dále novelizováno. V dnešní době tedy platí omezení zavedená novelami ZČT popsanými výše. V případě, že by člen RČT přestal splňovat jakékoliv předpoklady stanovené v § 5 ZČT, PSP by byla povinna takového člena RČT odvolat.⁷⁸

3.5. Postavení členů RČT a jejich odměňování

Členství v RČT je ze zákona veřejnou funkcí. Nicméně členové RČT nejsou veřejnými činiteli. RČT, ač volena Parlamentem ČR, není státním orgánem. I když je nadána pravomocí kontrolovat činnost ČT, nevykonává RČT vrchnostenskou správu. Dle výkladového stanoviska Nejvyššího státního zástupce pak RČT „*nemá výslovně svěřeny rozhodovací pravomoci, v nichž by bylo možno*

---

⁷⁶ Ibid. Str. 75

⁷⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář*. § 5

⁷⁸ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. str. 201

spatřovat prvky vrchnostenské správy. "Pravomoc" jmenovat a odvolávat generálního ředitele ČT nelze považovat za postačující proto, aby bylo možno na členy Rady poohlížet jako na veřejné činitele.⁷⁹ Výkon funkcí členů RČT není ani vztahem pracovním a jako takový nepodléhá zákoníku práce. Mezi členem RČT a ČT totiž neexistuje klasický vztah nadřízenosti a podřízenosti typický pro pracovní poměr. Člen RČT nevykonává svou činnost jménem ČT. Jeho působení tedy nelze kvalifikovat jako závislou práci. Výkon funkce členů se řídí výhradně ZČT.⁸⁰

Před novelou č. 82/2005 Sb. upravovalo odměňování členů RČT ustanovení § 4 odst. 6 ZČT. Podle tohoto ustanovení náležela členům za výkon veřejné funkce odměna, jejíž konkrétní výši určovala usnesením PSP ČR. Takovýmto způsobem nastavené odměňování členů RČT činilo orgán více závislým právě na PSP, neboť ta mohla podle vlastního uvážení snižovat či zvyšovat odměny členům RČT podle toho, jak byla s činností RČT spokojená. Jelikož PSP mezi lety 1992 a 2001 postupně odměňování členům RČT navyšovala, stalo se členství v mediálních radách předmětem politických obchodů a tzv. trafik. Členové RČT, kteří „vděčili“ PSP za jejich finanční ohodnocení, se ve spojení s tehdy snazší možností jejich odvolání stali náchylnějšími k ovlivnění ze strany politických stran. Tato skutečnost se projevila zvláště v období vedoucí k tzv. televizní krizi.⁸¹

V současnosti upravuje ZČT odměny členů RČT a dozorčí komise v ustanovení § 8b s názvem odměny a další náležitosti spojené s výkonem funkce člena Rady a s výkonem funkce člena dozorčí komise. Toto ustanovení bylo do ZČT přidáno novelou č. 82/2005 Sb. a stanovuje postup výpočtu odměn členů RČT, přičemž o výši odměny členů dozorčí komise rozhoduje RČT. Odměny členů RČT jsou navázány na výši průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců České televize dosažené za předchozí kalendářní rok. Takto stanovenou výši průměrné hrubé měsíční mzdy musí ČT dle znění ZČT uveřejnit vždy do 31. ledna příslušného kalendářního roku způsobem umožňujícím dálkový přístup (průměrná měsíční hrubá mzda zaměstnance ČT v roce 2023 činila 55 254 Kč).⁸² Pro stanovení měsíční odměny členů RČT jsou následně stanoveny koeficienty, kterými se průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců ČT násobí. Tyto koeficienty jsou stanoveny ve výši 0,80 pro členy RČT, 1,03 pro místopředsedy RČT a 1,27 pro předsedu RČT. Kromě měsíční odměny náleží ze zákona radním a členům dozorčí komise také náhrada cestovních výdajů souvisejících s výkonem funkce ve stejném rozsahu jako zaměstnancům podle zákoníku práce.

---

⁷⁹ NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZÁSTUPCE. *Výkladové stanovisko 8/2001 Postavení pracovníků veřejnoprávních institucí jako veřejných činitelů*. 2001.

⁸⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář*. § 8b.

⁸¹ ŠMÍD, Milan. *Slepí a slon z blízka*.

⁸² RADA ČT. *VÝROČNÍ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ČESKÉ TELEVIZE V ROCE 2023* [online]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2117.pdf?v=1> str. 60

Od účinnosti novely č. 82/2005 Sb. tedy není stanovení výše odměny členů RČT v pravomoci PSP, ale odměna je navázána na vývoj průměrné měsíční mzdy v ČT, tedy organizaci, na kterou má RČT dohlížet. Ačkoliv byla výše i samotná existence odměn členů RČT podrobena kritice laické i odborné veřejnosti,⁸³⁸⁴ je řešení jejich navázání na průměrnou měsíční mzdu v ČT jistě lepší alternativou odměňování než ad hoc usneseními PSP.

Pokud ovšem měla nová úprava odměňování členů RČT přinést řešení kritiky týkající se přílišného zpolitizování obsazování RČT, nebyla v tomto ohledu úspěšná. Členství v RČT představuje stále ekonomicky lukrativní pozici, zvláště pokud vezmeme v potaz skutečnost, že členství vyžaduje účast průměrně na dvou zasedáních RČT měsíčně. Právě nadstandardní finanční ohodnocení může potenciálně přispívat k politickým vyjednáváním o obsazení RČT. Tuto skutečnost nicméně potvrzuje i praxe obsazování RČT, kdy: „*Opakované případy jmenování „zasloužilých“ politiků, bývalých mluvčích politických stran či dokonce rodinných příslušníků dodávají kredibilitu argumentům, že členství nezřídka slouží jako politická trafika.*“⁸⁵

Odměňování členů kontrolních rad veřejnoprávních médií se poté týká i problematika dalších materiálních plnění, které radní od organizací, na které mají dohlížet, obdrží a na něž upozorňují někteří autoři jako na odměny či benefity, které, ač v praxi dlouhodobě užívané, nemají oporu v zákoně.⁸⁶ V případě členů RČT se dle dotazů redakce HlídacíPes.org jedná o „*služební telefon se standardním mobilním a datovým tarifem České televize a notebook, popřípadě tablet.*“⁸⁷ Ačkoliv se optikou dnešní doby jedná o zařízení zaměstnancům, a to nejen v soukromé sféře, běžně poskytovaná, která svojí hodnotou pravděpodobně násobně nenavyšují peněžní odměnu, na niž mají radní ze zákona nárok (tak jako by tomu bylo například u poskytnutí služebního auta či bytu), je třeba tato plnění brát v potaz pro účely diskuze týkající se nastavení odměňování radních *de lege ferenda*. Podle některých autorů totiž těmito materiálními nebo dalšími plněními⁸⁸ může organizace, na jejíž činnost mají radní dohlížet, sledovat i jiné cíle než jen poskytnutí komunikačních prostředků či pracovních nástrojů za účelem efektivnějšího vykonávání jejich funkcí v radách. Konkrétně potom naklonit či zavázat si členy těchto rad.⁸⁹

---

⁸³ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 19

⁸⁴ ŠMÍD, Milan. *Slepci a slon z blízka*.

⁸⁵ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 19

⁸⁶ ČERNÝ, Ondřej. Ochočení hlídači veřejnoprávních médií. ČT i ČRo si umí členy svých kontrolních rad zavázat. In: *HlídacíPes.org* [online]. 1. 7. 2020 [cit. 20.11.2024]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/ochoceni-hlidaci-psi-verejnopravnych-medii-vedeni-ct-i-cro-vi-jak-si-zavazat-cleny-kontrolnich-rad/>

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ U Rady ČRo například zvaním členů Rady ČRo jako hostů do vysílání za účelem zvýšení jejich publicity či dosahu.

⁸⁹ ČERNÝ, Ondřej. *Ochočení hlídači veřejnoprávních médií. ČT i ČRo si umí členy svých kontrolních rad zavázat*.

3.6. Úvaha nad odměňováním členů RČT de lege ferenda.

Základní otázkou, která v případě nastavení odměňování členů RČT vyvstává, je, zda by funkce radních měla být bezplatná, či zda by za ní měla náležet odměna, ať už v jakékoliv výši. Názory autorů na toto téma se liší. Milan Šmíd na semináři volebního výboru PSP dne 14. 1. 2015 vyjádřil názor, dle kterého by mělo být ohodnocení členů RČT navázáno na počet zasedání, jichž se účastní: „*Odměny radních by nebyly paušální, ale podle počtu zasedání Rady, odměny členů dozorčí komise by byly ve výši 70 % průměrného platu zaměstnance ČT.*“⁹⁰ Milan Šmíd se tímto názorem týkajícím se ohodnocení radních inspiroval ve Spolkové republice Německo, konkrétně v Bavorské rozhlasové a televizní radě Der Rundfunkrat des Bayerischen Rundfunks, jež je bavorskou obdobou RČT.⁹¹ Sám ovšem přiznává, že není možné převzít bavorský model bez dalšího, jelikož se liší nejen četností schůzí rad,⁹² ale i celkovým nastavením systému. Členství v bavorské vysílací radě je čestné, s nárokem pouze na náhradu nutných výdajů,⁹³ což ovšem úzce souvisí s procesem jmenování jejich členů.⁹⁴ Členství ve vysílacích radách napříč veřejnoprávními vysílateli v SRN přináší spíše společenskou prestiž než materiální výhody. Je možné nalézt výjimky, kdy určitou odměnu připouští statuty vysílacích rad, nicméně převážně jde ale o neplacenou funkci s náhradou ušlého zisku nebo nárokem na diety.⁹⁵

V případě, že by se členství v RČT změnilo na funkci čestnou, tedy vykonávanou bezplatně, je třeba se zamyslet nad důsledky takového rozhodnutí. Bezplatnost výkonu by mohla mít pozitivní vliv na odpolitizování funkce, jelikož by pro bývalé politiky, či jinak politicky zainteresované uchazeče výkon funkce člena RČT ztratil na atraktivitě, a tím by ubylo uchazečů, kteří funkci v RČT vnímají jako prostor pro osobní obohacení. S tímto by potenciálně mohlo ubýtn i názorů, spojujících členství v RČT s tzv. politickou trafikou či politickým obchodem, které se ve veřejném prostoru objevují poměrně často.⁹⁶ Změna jednoho parametru v komplexním systému obsazování RČT, by dle názoru autora této práce na odpolitizování RČT jako celku nestačila. Politické strany zastoupené v PSP a v Senátu by pravděpodobně dále měly dostatek lidí, které by mohli do RČT

---

⁹⁰ POTUČEK, Jan. Volme členy Rady ČT a ČRo rozhlasu přímo při krajských volbách, navrhuje radní ČT. In: *Lupa.cz* [online] [cit. 20.11.2024]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/volme-cleny-rady-ceske-televize-a-ceskeho-rozhlasu-primo-pri-krajskych-volbach-navrhuje-radni-ct/>

⁹¹ Ibid.

⁹² Der Bayerische Rundfunk se schází jednou za 3 měsíce, nikoliv jednou za měsíc tak jak jako RČT.

⁹³ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 28

⁹⁴ Blíže ke jmenování vysílacích rad v SRN část 4.3 této práce.

⁹⁵ ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky*. Str. 22

⁹⁶ Takovéto názory můžeme najít např. v: ŠMÍD, Milan. *Slepí a slon z blízka.*; či v PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*.

zvolit, neboť „*pro politické strany není problém navrhnout preferované kandidáty prostřednictvím různých organizací, které v zákoně nejsou taxativně vyjmenovány, a následně je schválit.*“⁹⁷

Domnívám se, že samostatná změna jednoho parametru celého systému, by v tomto případě zrušení odměn radních, nepřinesla kýženou změnu v podobě odpolitizování RČT. V budoucí zákonné úpravě by naopak mělo být ošetřeno nejen peněžní, ale veškeré další materiální plnění, které radní od ČT obdrží, a to ať už by byla výše peněžní odměňování členů veřejnoprávních rad nastavena jakkoliv. Je nutné sjednotit dlouholetou praxi zavedenou mezi členy těchto orgánů a veřejnoprávními vysílатели, týkající se materiálního plnění, jež se členům RČT dostává a která se v jednotlivých organizacích různí (viz část 3.5 této práce.). Tu praxi je třeba zasadit do legislativního rámce. V takovém případě dojde ke smazání rozdílů mezi materiálními výhodami členů RČT, Rady ČRo a Rady ČTK a nebude na ně nahlíženo jako na prostředek, kterým si organizace mimo zákonný rámec chtějí členy svých kontrolních orgánů naklonit.

3.7. Orgány RČT – Dozorčí komise

Dozorčí komise byla zřízena novelou č. 39/2001 Sb. jako expertní poradní orgán RČT v ekonomických záležitostech a v oblasti kontroly hospodaření ČT a jejím hlavním úkolem je sledovat, zda jsou finanční zdroje a majetek ČT účelně a hospodárně využívány podle schváleného rozpočtu ČT v souladu s právními předpisy a s požadavky práva EU. Její zákonné zakotvení bylo reakcí na televizní krizi a reflektovalo potřebu posílit odborný dohled nad hospodařením ČT.⁹⁸ Vzhledem k tomu, že ZČT neklade na členy RČT požadavky na ekonomickou kvalifikaci, přestože mezi jejich klíčové kompetence patří dohled nad hospodařením, správou majetku a schvalování rozpočtu, stala se dozorčí komise důležitým nástrojem pro zajištění odborné kontroly v této oblasti.

Dozorčí komise čítá 5 členů, které volí i odvolává RČT. Členové dozorčí komise jsou voleni na 4 roky a mohou být zvoleni maximálně na 4 funkční období po sobě jdoucích. Dozorčí komise se ze zákona musí sejít alespoň jednou v každém kalendářním měsíci. ZČT v ustanovení § 8a odst. 2 pro členství v dozorčí komisi předpokládá občanství ČR a odborné předpoklady pro výkon funkce člena dozorčí komise. V odst. 3 stejného paragrafu nicméně odkazuje na ustanovení § 4 odst. 4 a § 5 ZČT, které se pro zvolení člena do funkce a výkon funkce člena dozorčí komise uplatní obdobně. Co se týká zániku funkce člena dozorčí komise, uplatní se obdobně ustanovení § 6 ZČT. V praxi jsou tedy podmínky pro členství v dozorčí komisi, včetně požadavku na neslučitelnost funkcí a omezení týkající se osob blízkých zastávajících funkce v ČT či podnikajících v oblasti

---

⁹⁷ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 13

⁹⁸ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 39/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů, č. 39/2001*. Obecná část

hromadných sdělovacích prostředků, až na odborné předpoklady pro výkon, stejné jako pro výkon funkce člena RČT. Odborné předpoklady, které ZČT na kandidáty do dozorčí komise klade, nejsou dále v ZČT nijak blíže specifikovány. V praxi je tak na RČT, jakým způsobem vyhodnotí odborné předpoklady kandidáta na místo člena dozorčí komise.

ZČT stanovuje v ustanovení § 8a odst. 1 dvojí povinnost dozorčí komise, a to identifikovat případné nedostatky v hospodaření ČT, a současně předkládat RČT konkrétní návrhy na jejich nápravu. RČT může následně na základě těchto návrhů informovat generálního ředitele a vyzvat ho k realizaci konkrétních opatření. Vzhledem k citlivé povaze informací, s nimiž členové dozorčí komise přicházejí do styku, jim ZČT v ustanovení § 8a odst. 8 ukládá povinnost mlčenlivosti o skutečnostech zjištěných při kontrolní činnosti. Tato povinnost logicky přetrvává i po skončení výkonu funkce. Zákon svěřuje pravomoc zprostit členy dozorčí komise této povinnosti předsedovi RČT, přičemž nestanovuje žádné specifické podmínky či okolnosti pro takové rozhodnutí.

K naplnění úkolů dozorčí komise ji ZČT v ustanovení § 8a přiznává kontrolní pravomoci, které, konkrétně v oblasti nahlížení do písemností, prošly od jejího vzniku určitým vývojem. Zatímco původní znění zákona z roku 2001 poskytovalo členům komise neomezenou možnost nahlížet do všech písemností, účetních dokladů souvisejících s účetnictvím a záznamů na nosičích dat, novela ZČT č. 82/2005 Sb. tato oprávnění upřesnila. Po této novelizaci mohou členové dozorčí komise nahlížet pouze do dokumentů relevantních pro konkrétní kontrolní činnost, a to pouze s vědomím generálního ředitele ČT.⁹⁹ ZČT nyní také vyžaduje vytvoření kontrolního řádu schváleného RČT, který stanoví přesné podmínky a postupy při kontrole dokumentace. ZČT dále přiznává členům dozorčí komise právo vyžadovat od zaměstnanců ČT vysvětlení. Kromě poskytnutí požadovaných informací ústní či písemnou formou mají zaměstnanci ČT povinnost poskytnout komisi jí požadované informace a kopie dokumentů včetně účetních dokladů.¹⁰⁰ Na rozdíl od nahlížení do relevantních dokumentů, pro tuto kontrolní pravomoc dozorčí komise ZČT nestanoví podmínku provádět ji za vědomí generálního ředitele. Dozorčí komise je dále povinna podat RČT písemnou zprávu o své činnosti, a to jednou za každé kalendářní čtvrtletí. Obsahem této zprávy je zejména výčet všech kontrolních činností za uplynulé kalendářní čtvrtletí.¹⁰¹

Odměňování členů jak dozorčí komise, tak RČT se věnuje ustanovení § 8b ZČT. Na rozdíl od přesné definice mechanismu výpočtu odměn pro členy RČT, obdobná úprava pro členy dozorčí komise chybí. O jejich odměnách rozhoduje podle ustanovení § 8b odst. 4 RČT. V kontextu tohoto rozdílu v odměňování naráží jeho úprava v ZČT na paradoxní situaci, kdy přestože je dozorčí

---

⁹⁹ ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. Str. 86

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář*. § 8a

komise ze zákona definována jako poradní orgán RČT, jsou její členové odměňováni přímo z rozpočtu ČT. O výši jejich odměn však rozhoduje RČT. ČT tak nemá žádnou možnost ovlivnit výši odměn vyplácených z jejího rozpočtu.¹⁰²

Je zřejmé, že takováto úprava dává RČT ve vztahu k dozorčí komisi příliš rozsáhlé pravomoci. Nejenže může členy dozorčí komise odvolat,¹⁰³ ale zároveň rozhoduje o výši jejich odměn. Při případné novelizaci ZČT by proto bylo vhodné přijmout takovou úpravu pro odměňování členů dozorčí komise, která by zaručovala určitou jistotu a kontinuitu v jejich odměňování, tak jako tomu je u členů RČT. V případě navázání odměn členů dozorčí komise na průměrnou odměnu zaměstnanců ČT, tak jak je to s odměňováním členů RČT, by se zároveň odstranila nejistota ČT spojená s očekáváním, jaké odměny pro členy dozorčí komise schválí RČT.

3.8. Obsazování RČT

Dle ustanovení § 4 odst. 2 ZČT volí PSP a Senát členy RČT z kandidátů navržených právníckými osobami, od jejichž vzniku uplynulo v době podání návrhu alespoň 10 let a které představují kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy. Takováto úprava je nicméně poměrně mladá. V původním znění ZČT až do ledna roku 2001 v ustanovení § 4 odst. 1 stanovil pouze, že členy RČT volí PSP, a to tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy. Tato věta byla jediným omezením pro PSP při procesu výběru členů RČT. V praxi ovšem poslanci jmenovali členy RČT dle politického klíče bez jakéhokoliv odůvodnění týkajícího se zastoupení výše uvedených zájmů v RČT.¹⁰⁴

Základy procesu, kterým jsou navrhováni a následně voleni kandidáti do RČT v dnešní době, lze vysledovat v novele ZČT č. 39/2001 Sb. Touto novelou byly učiněny nejen změny týkající se definice RČT a její pravomoci v oblasti kontroly činnosti ČT, tak jak jsou popsány v části 3.3.1 této práce, ale také proběhlo zvýšení počtu členů RČT z 9 na 15, bylo prodlouženo funkční období členů RČT z 5 na 6 let a zavedeno jejich postupné obměňování, kdy podobně jako při volbách do Senátu byla každé dva roky volena třetina členů RČT. Ačkoliv ne všechny novelou zavedené změny přetrvaly do současnosti,¹⁰⁵ princip, který novela č. 39/2001 Sb. zavedla, zůstal v zásadě

---

¹⁰² ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. Str. 89

¹⁰³ Dle rozhodnutí NSS ze dne 20. 10. 2022 ve věci sp. zn. 4 As 422/2021, však RČT nemůže členy dozorčí komise odvolat z důvodu vyslovení vážných výhrad k jejich práci, ale jen z taxativně uvedených důvodů v § 6 odst. 2 ZČT, který se pro zánik funkce člena dozorčí komise aplikuje obdobně na dozorčí komisi. Jakýkoliv jiný důvod pro odvolání členů by byl v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

¹⁰⁴ PAVLÍK, Petr a MILAN ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 12

¹⁰⁵ Novela č. 225/2023 Sb. upravila proces volby členů RČT do podoby, v jaké ho známe dnes.

zachován do současnosti, tedy: návrhy jednotlivých kandidátů od PO představujících určité společenské zájmy, ze kterých následně zákonodárci volí jednotlivé členy RČT.

Novelou, kterou se ustanovení ZČT týkající se obsazování RČT výrazněji změnilo, byla novela č. 225/2023 Sb. Touto byl zvýšen počet členů RČT z 15 na 18, opuštěn způsob jejich postupného obměňování (každé dva roky volena třetina členů RČT) a zavedena role Senátu při volbě členů RČT tak, že 12 členů volí PSP a zbývajících 6 členů Senát. Dle novelizovaného ustanovení § 6 ZČT odvolává, z důvodů v tomto ustanovení uvedených, členy RČT ta komora, která je do RČT zvolila. Dle důvodové zprávy k této novele je jejím hlavním cílem zapojení obou komor Parlamentu ČR do volby radních, a to z důvodu lepší a komplexnější reprezentace občanů ČR a jejich zájmů, jelikož jsou zástupci obou komor voleni jinými volebními systémy.¹⁰⁶

Další velkou změnou související s rozložením volby mezi obě komory Parlamentu, kterou novela přinesla, je zrušení odvolatelnosti RČT jako celku. Jelikož byla nově rozložena volba členů RČT mezi PSP a Senát, již není možné odvolávat celou RČT ze strany PSP z důvodů opakovaného neschválení výročních zpráv o činnosti ČT a o hospodaření ČT (konkrétně potom 2x po sobě), případně opakovaného neplnění jejich povinností. Mechanismus odvolávání RČT jako celku při splnění zákonných předpokladů byl funkční díky tomu, že všechny členy volila a kontrolovala jediná instituce, které byla RČT odpovědná. Při rozdělení volební pravomoci mezi PSP a Senát však systém odvolání celé RČT není využitelný, neboť se odpovědnost zvolených členů váže právě a jen ke komoře jež je zvolila.¹⁰⁷

V souvislosti se změnou návrhů kandidátů bylo novelou upuštěno od neaktuálního pojmosloví „organizace a sdružení“ a do znění ZČT vtělen obecný pojem právnické osoby. Dle důvodové zprávy k novele bylo nutné provést tuto úpravu ze dvou důvodů. Zaprvé, termín „organizace“ není právně dostatečně přesný a jeho výklad působil potíže. Zadruhé, všechna „sdružení“ byla s účinností nového občanského zákoníku v roce 2014 přeměněna na spolky. Náhrada těchto dvou termínů širším pojmem právnické osoby proto vede ke zpřesnění celého procesu návrhů. Pokud by se místo původních termínů „organizace a sdružení“ použil pouze výraz „spolky“, nemohly by návrhy na kandidáty do RČT podávat subjekty s odlišnou právní formou, což nebylo cílem zákonodárce, ten chtěl naopak zachovat co největší veličinu subjektů, jež mohou návrhy kandidátů podávat.¹⁰⁸

---

¹⁰⁶ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 225/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů*, č. 225/2023. Obecná část

¹⁰⁷ Ibid. Zvláštní část, část první, k bodu 2

¹⁰⁸ Ibid. Zvláštní část, část první, k bodu 1

Dále byl touto novelou zaveden časový test ověřující dobu existence PO. Tento stanovil, že jen PO existující určitou dobu mohou návrhy kandidátů PSP a Senátu předkládat. Časový test byl nastaven na dobu alespoň 10 let od vzniku PO a započítává se do něj i doba existence PO předcházející v případě změny formy PO.¹⁰⁹ Z důvodové zprávy k novele dále vyplývá, že změna právní úpravy by měla zajistit, aby kandidát nominován za určitý subjekt řádně reprezentoval nejen tento subjekt, ale i společenskou oblast ve které nominující subjekt působí a kterou představuje. Vzhledem k zažitě praxi, kdy byly PO zakládány účelově pro jednorázové nominování kandidátů, bylo smyslem novelizace zamezit takovémuto obcházení zákona. Doba v délce 10 let by poté dle důvodové zprávy k zákonu měla být dostatečná k ověření serióznosti záměru návrhu (tedy ověření, že PO nebyla založena jen za účelem návrhu kandidáta) i k dostatečnému ukotvení PO v některém ze stanovených odvětví společnosti.¹¹⁰

3.8.1. Proces navrhování a volby kandidátů

Návrhy kandidátů mohou PO dle ustanovení § 4 odst. 2 ZČT předložit ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění výzvy předsedy Poslanecké sněmovny k předložení návrhů nebo ode dne zveřejnění výzvy předsedy Senátu k předložení návrhů. Výzva k předložení návrhů potom obsahuje konkrétní výčet dokumentů, které je třeba k návrhu kandidáta připojit,¹¹¹ zahrnující:

- Doklad potvrzující oprávnění předložit návrh kandidáta na člena RČT (většinou formou kopie výpisu z OR);
- Jméno a příjmení navrženého kandidáta;
- Kopii platného občanského průkazu kandidáta;
- Čestné prohlášení kandidáta, že není omezen na svéprávnosti;
- Ověřenou kopii výpisu z evidence Rejstříku trestů ne starší tří měsíců potvrzující bezúhonnost kandidáta;
- Ověřenou kopii lustračního osvědčení (kterou ovšem nemusí předkládat osoby narozené po 1. 12. 1971);
- Čestné prohlášení kandidáta, týkající se splnění zákonných podmínek volitelnosti za člena RČT (ustanovení § 5 ZČT – neslučitelnost funkcí);
- Souhlas kandidáta se zpracováním osobních údajů;
- Strukturovaný životopis kandidáta.

---

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Kancelář Senátu Parlamentu ČR. VÝZVA předsedy Senátu Parlamentu České republiky ze dne 2. října 2023. In: . 1. 1. 2012 [cit. 15.12.2024]. Dostupné z: https://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/volby_do_rady_ct/

Tyto dokumenty je třeba předložit volební komisi Senátu, v případě členů volených Senátem, a výboru pro mediální záležitosti PSP (dříve volební výbor), v případě členů volených PSP, a to ve lhůtě 30 dní od dne zveřejnění výzvy. Po uplynutí lhůty pro podávání návrhů provedou oba zmíněné orgány komor parlamentu kontrolu, zdali osoby, které mají být navrženy do funkce, splňují podmínky stanovené ZČT.¹¹² Volební komise Senátu následně návrhy bezodkladně předloží organizačnímu výboru a současně je rozešle všem senátorům a senátorským klubům. Předseda Senátu poté zařadí volbu osob na pořad nejbližší schůze Senátu.¹¹³ Výbor pro mediální záležitosti PSP provádí tzv. předvýběr kandidátů, v případě, že je počet kandidátů vyšší než trojnásobek členů RČT, kteří mají být zvoleni. V takovém případě výbor sám z navržených kandidátů splňujících předpoklady vybere pro volbu Poslaneckou sněmovnou kandidáty v počtu odpovídajícím trojnásobku počtu členů RČT, kteří mají být zvoleni. Poslanecká sněmovna následně volí nové členy RČT tajnou volbou. Pokud počet kandidátů nedosahuje trojnásobku členů, kteří mají být zvoleni, předloží výbor PSP k volbě všechny navržené kandidáty, kteří splňují předpoklady podle ZČT.¹¹⁴

3.8.2. Druhy PO, které mohou ze zákona navrhopvat kandidáty do RČT

Podle platné právní úpravy mají ze zákona možnost navrhopvat kandidáty do RČT takové PO, od jejichž vzniku uplynulo v době podání návrhu alespoň 10 let a které představují kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy. Toto ustanovení je jediné, kterým ZČT specifikuje, o jaké PO se jedná. V právní teorii nicméně rozlišujeme několik typů PO. Podle jejich povahy rozlišujeme PO soukromoprávní a PO práva veřejného, podle jejich účelu PO, jejichž účelem je dosažení zisku, a PO s účelem nevýdělečným, a dále podle obsahu rozlišujeme korporace, fundace a ústavy.¹¹⁵

ZČT však s klasickými pojmy z oblasti teorie PO nepracuje. Konkrétní podmínkou pro zákonnou kvalifikaci pro podání návrhu na kandidáta do RČT je představování zájmů v oblastech, které ZČT taxativně vyjmenovává. Při extenzivním výkladu tohoto ustanovení by se mohlo zdát, že v případě, že PO představuje vypočtené zájmy, tak nehledě na její právní formu má možnost kandidáta do RČT navrhnout. Tuto hypotézu založenou na základě jazykového výkladu ZČT ovšem nelze vzít za prokázanou bez dalšího.

---

¹¹² Zákon č. 107/1999 Sb., jednací řád Senátu, Příloha č. 2 – Volební řád pro volby konané Senátem a pro nominace vyžadující souhlas Senátu, čl. 6a odst. 4

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Zákon č. 90/1995 Sb., jednací řád Poslanecké sněmovny, § 46a

¹¹⁵ PETROV, Jan, Michal VÝTISK a Vladimír BERAN. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2019. k ustanovení § 20.

Někteří autoři mají za to, že podle znění ZČT platného v době před novelou č. 225/2023 Sb. byly podnikatelské subjekty z procesu návrhu kandidátů vyloučeny z důvodu zaměření na soustavnou činnost za účelem dosažení zisku, nikoli na zastupování či představení zájmů vyjmenovaných ZČT.¹¹⁶ Tyto názory jsou však z doby před novelizací ZČT v roce 2023, kdy místo PO pracoval ZČT s pojmy sdružení a organizace.

Z důvodové zprávy k zákonu č. 225/2023 Sb. lze vyčíst úmysl zákonodárce sjednotit vágní a neurčitě pojmosloví, se kterým zbytek právního řádu nepracoval, a nahradit ho pojmem obecným, tedy právnickou osobou. Z důvodové zprávy také vyplývá, že zákonodárce nechtěl možnost podávat návrhy kandidátů do RČT zúžit pouze na spolky, naopak chtěl zachovat tuto možnost i pro právnické osoby s jinou právní formou a obecně pro jakékoliv subjekty představující zákonem vypočtené zájmy: *„Pojem „organizace“ je právně vágní a jeho interpretace nejasná. Všechna „sdružení“ byla účinností nového občanského zákoníku od roku 2014 transformována na spolky. Pokud by byl pojem „organizace a sdružení“ nahrazen pouze pojmem „spolky“, vyloučily by se tím z možnosti podávat návrhy na kandidáty na členy Rady České televize osoby s jinou právní formou. Z uvedených důvodů se navrhuje nahradit pojem „organizace a sdružení“ zcela obecným pojmem „právnické osoby“. Návrhy kandidátů tak budou moci předkládat jakékoli subjekty, které v souladu s § 4 odst. 2 představují kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické nebo národnostní zájmy ve společnosti.“*¹¹⁷

Text důvodové zprávy ovšem poskytuje více otázek než odpovědí. Mohou tedy kandidáty do RČT navrhopvat i korporace s právní formou společnosti s ručením omezeným? Chtěl zákonodárce slovním spojením „jakékoliv subjekty“ zahrnout do množiny i obchodní korporace? Pokud bychom text zákona společně s důvodovou zprávou vykládali jazykovým výkladem došli bychom k tomu, že ano. V praxi pak většinou navrhuji kandidáty do RČT zapsané spolky, pobočné spolky, církve či vysoké školy, ale i příspěvkové organizace či sportovní svazy.¹¹⁸ Pokud jsou představení zákonem stanovených zájmů a uplynutí 10 let od vzniku PO jedinými podmínkami pro možnost návrhu kandidátů, je prostor pro návrhy velmi široký. Návrh kandidáta ze strany soukromých vysokých škol, které mají formu např. akciové společnosti, jistě nebude problém obhájit jako spadající do kategorie hájení zájmů vzdělávacích. Nicméně je otázkou, zda by jiné

¹¹⁶ ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. Str. 65

¹¹⁷ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 225/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, č. 225/2023. Zvláštní část, část první, k bodu 1*

¹¹⁸ 10. *Usnesení volební komise Senátu Parlamentu ČR* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/109948/92241>

subjekty např. s právní formou společnosti s ručením omezeným, částečně představující zákonem stanovené zájmy, jejichž hlavní činností by ovšem byla činnost výdělečná, měli možnost tyto kandidáty navrhnout, a zda se vůbec tyto dvě množiny mohou protínat. Vysoké školy s právní formou akciové společnosti běžně kandidáty navrhuji. Představitelné jsou potom i návrhy kandidátů družstvy.

3.9. Dílčí závěry a zhodnocení způsobu obsazování RČT *de lege lata*

Způsob, kterým je RČT obsazována, prošel od doby přijetí ZČT mnoha změnami. Obecně lze říct, že tyto změny vedly k zajištění větší nezávislosti RČT na politické reprezentaci a zajištění jejího efektivnějšího fungování coby kontrolního orgánu ČT zastupující veřejnost. Po televizní krizi na přelomu let 2000 a 2001, měla podle předkladatelů novely ZČT č. 39/2001 Sb. změna způsobu navrhování kandidátů sdruženími a organizacemi zastupujícími zákonem stanovené zájmy zajistit posílení veřejného aspektu kontroly ČT. Při zavedení nového způsobu do praxe ovšem tato změna příliš zlepšení nepřinesla, jelikož politické strany mohly i nadále prosazovat své preferované kandidáty nepřímo, prostřednictvím organizací, které zákon do dnes konkrétně nevyjmenovává.¹¹⁹ Jelikož se politici této praxe nezdráhali využít, nezřídka se stávalo, že byly subjekty založeny účelově ad hoc ryze pro navržení kandidáta na člena Rady.¹²⁰ Ačkoliv se v oblasti pravomocí právní úprava RČT pomocí novelizací z let 2001 a 2005 přiblížila Evropským standardům, způsob jejího konstituování, ji stále činil do velké míry závislou na vůli PSP, což bylo ze strany veřejnosti opakovaně kritizováno.¹²¹

Ve znění lidového rčení „pozdě ale přece“, vešla dne 1. 10. 2023 v účinnost novela č. 225/2023 Sb., která přinesla změnu nejvíce kritizovaných parametrů stávajícího systému. Rozdělení volby členů RČT na třetinu volenou Senátem a dvě třetiny volené PSP do značné míry snížilo závislost RČT na vůli PSP a s tím spojená změna odvolávání jednotlivých členů komorou, jež je zvolila, znemožnila dlouhodobě kritizovanou odvolatelnost RČT jako celku. Takováto úprava nabízí RČT jako celku větší míru jistoty a ochrany před bezprostředními tlaky komor, které je volí.¹²² Zavedení časového testu ověřující minimální dobu existence PO, které mohou kandidáty navrhnout, pak přinejmenším ztíží praxi, kdy návrhy kandidátů předkládaly účelově zřízené subjekty.

---

¹¹⁹ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 13

¹²⁰ VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 225/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, č. 225/2023*. Obecná část

¹²¹ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 18

¹²² *Ibid.* Str. 9

Ačkoliv je příliš brzy na hodnocení dopadů novely na fungování RČT v praxi, z důvodů podrobněji rozebraných v části 3.8.2 této práce mám za to, že současná právní úprava týkající se PO, a s nimi spojených návrhů kandidátů do RČT, není dostatečně přesná. Jaké typy PO mohou kandidáty navrhnout, zůstává stále nejasné a bylo by třeba tuto skupinu PO legislativně lépe vymezit. Ačkoliv má právní úprava stále své mezery, poslední změny učiněné novelou v roce 2023 jistě přispěly k vyšší míře nezávislosti RČT.

4. Srovnání způsobu obsazování kontrolních orgánů s německou právní úpravou

4.1. Historický vývoj právní úpravy a organizace veřejnoprávního televizního vysílání v Německu

Vývoj veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání v Německu je ve srovnání s ostatními evropskými státy svým způsobem jedinečný. Tato jedinečnost spočívá jak v historickém vývoji, tak v decentralizované povaze a existenci dvou celostátních veřejnoprávních organizací – ARD a ZDF, namísto v jiných státech běžné jedné.¹²³

Po rozdělení Německa do čtyř okupačních zón po druhé světové válce zavedla každá mocnost spravující jednotlivé zóny vlastní organizaci rozhlasového vysílání, které fungovalo nezávisle na rozhlasech v ostatních zónách.¹²⁴ Významným okamžikem v organizaci německého rozhlasového vysílání je poté rok 1950, kdy se šest hlavních vysílacích stanic (NWDR, BR, HR, RB, SDR a SWF) spojilo do jednotného pracovního společenství se zkratkou ARD (Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland, tedy Asociace sdružení veřejnoprávních vysílatelů Spolkové republiky Německo).¹²⁵

Rozvoj německého rozhlasového a televizního vysílání je úzce spjat s politickým uspořádáním země po roce 1949. Zatímco ve východní části pod sovětským vlivem vznikl centralizovaný systém, západní část Německa, přijala model federativního uspořádání. Tento systém, navržený západními spojenci jako pojistka proti opakování nacionalistických tendencí a zneužití centralizovaného vysílání k jejich propagaci, dal značné pravomoci jednotlivým spolkovým zemím, včetně možnosti uzavírat smlouvy mezi jednotlivými spolkovými zeměmi. Toto federativní uspořádání významně ovlivnilo i podobu německého mediálního systému.¹²⁶

Televizní vysílání bylo v Německu zahájeno v roce 1952 stanicí NWDR. Významným milníkem je poté rok 1954, kdy vznikl celostátní program vysílaný asociací ARD, do kterého se zapojilo několik regionálních stanic. S rostoucí prosperitou země v 50. letech rostla i popularita televize, což vedlo k úvahám o vytvoření druhého celostátního programu. V roce 1960 se pro jeho vytvoření rozhodla spolková vláda a pokusila se zavést vysílání druhého televizního programu prostřednictvím komerční společnosti Deutschland-Fernsehen-GmbH, kterou za tímto účelem

---

¹²³ Ibid. Str. 19

¹²⁴ V Britské okupační zóně to byl *Nordwestdeutscher Rundfunk* (NWDR), v Americké *Bayerischer Rundfunk* (BR), *Hessischer Rundfunk* (HR), *Süddeutscher Rundfunk* (SDR) a Radio Bremen, ve Francouzské potom *Südwestfunk* (SWF)

¹²⁵ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 20

¹²⁶ Ibid. Str. 20

založila. Proti tomuto kroku se však rozhodli bránit čtyři spolkové země, které podaly stížnost ke Spolkovému ústavnímu soudu.¹²⁷

Spolkový ústavní soud dal za pravdu spolkovým zemím, když ve svém rozhodnutí ze dne 28. 2. 1961, sp. zn. BVerfGe 12, 205, judikoval, že mediální a vysílací záležitosti jsou v Německu dle základního zákona (Grundgesetz, GG, německá Ústava) primárně v kompetenci spolkových zemí a nikoliv federace. Soud dále rozhodl, že vysílání (rozhlasové i televizní) spadá do výlučné kompetence spolkových zemí a federace nemá právo do této oblasti zasahovat. Založení televizní společnosti Deutschland-Fernsehen-GmbH bylo soudem shledáno protiústavní, a federální vláda jím překročila své pravomoci.¹²⁸ Model veřejnoprávních médií (öffentlich-rechtlicher Rundfunk), spravovaný spolkovými zeměmi, byl Spolkovým ústavním soudem potvrzen jako vhodný rámec pro zajištění jejich plurality a nezávislosti.¹²⁹ Popsané rozhodnutí, jinak též nazývané "První rozhodnutí o vysílání" (Erstes Rundfunk-Urteil), je klíčové, protože vymezilo hranice federálního vlivu na veřejnoprávní média a stanovilo základní zásady nezávislého, pluralitního a demokratického mediálního systému v Německu, čímž se stalo základním dokumentem pro vývoj německého mediálního práva.

Po zamítnutí vládního návrhu komerčního druhého programu se spolkové země v roce 1961 dohodly na vytvoření druhého televizního programu ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen), který začal vysílat v roce 1963, čímž vznikla duální povaha veřejnoprávního televizního vysílání a existence dvou celostátních veřejnoprávních programů – ARD a ZDF, které oba zřizovaly spolkové země, jež svou spoluprací sjednocovaly formou smluv uzavřených mezi zeměmi.¹³⁰

Spolkový ústavní soud pak v roce 1981 povolil vydávání licencí soukromým vysílatelům na úrovni spolkových zemí, což vedlo jednak ke vzniku zákonů v jednotlivých spolkových zemích umožňujících soukromé vysílání a také ke vzniku regulačních orgánů tzv. Landesmedienanstalten, jež pro toto vysílání vydávají licence a plní funkci regulátora soukromého vysílání.¹³¹ Vývoj duální podoby televizního vysílání následně vyvrcholil v roce 1987 přijetím státní smlouvy zavádějící duální systém veřejnoprávního a soukromého vysílání na celostátní úrovni. Po sjednocení Německa v roce 1991 byl tento duální systém rozšířen i na území bývalé NDR prostřednictvím nové verze státní smlouvy o vysílání z roku 1991 (Rundfunkstaatsvertrag),¹³² nahrazující smlouvu

---

¹²⁷ Ibid. Str. 21

¹²⁸ Rozsudek Spolkového ústavního soudu ze dne 28. 2. 1961, BVerfGe 12, 205 (Deutschland-Fernsehen) body 134 - 168

¹²⁹ Ibid.

¹³⁰ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 21

¹³¹ Ibid. Str. 22

¹³² *Rundfunkstaatsvertrag (RStV) 1991* [online] [cit. 04.12.2024]. Dostupné z: <https://www.urheberrecht.org/law/normen/rstv/RStV-00b-1991/text/> citováno v PAVLÍK, Petr a Milan

z roku 1987.¹³³ Rundfunkstaatsvertrag byla mnohokrát novelizována za účelem zapracování legislativy EU. Vlivem technologických změn při šíření informací se postupem času smlouva stala základním kamenem mediální regulace v Německu, upravující jak veřejnoprávní, tak soukromé vysílatele.¹³⁴

V roce 2020 vstoupila v Německu v platnost nová Státní smlouva o médiích (Medienstaatsvertrag), která nahradila dosavadní Rundfunkstaatsvertrag z roku 1991, a která reflektuje technologický pokrok a digitalizaci mediálního prostředí.¹³⁵ Tato nová státní smlouva implementuje novelizovanou směrnici o audiovizuálních mediálních službách (AVMSD), upravenou směrnicí (EU) 2018/1808 (viz část 2.2 této práce), do právního prostředí Německa, a rovněž se zabývá dalšími aspekty německého mediálního systému v kontextu měnícího se mediálního prostředí.¹³⁶ Od přijetí smlouvy do roku 2024 byla tato státní smlouva o médiích několikrát novelizována. Mezi novelizace měnící vysílání veřejné služby, patří třetí novelizace státní smlouvy o médiích, která vstoupila v platnost 1. července 2023. Tato přinesla změny ve státní smlouvě o médiích týkající se hlavně flexibility mandátu veřejnoprávního vysílání v důsledku měnících se způsobů konzumace médií. Posílila také význam kontrolních výborů a přinesla větší pružnost do systému vysílání.¹³⁷ Čtvrtá novelizace státní smlouvy o médiích, která vstoupila v platnost 1. ledna 2024, poté přinesla změny týkající se především státní smlouvy o médiích. Došlo ale i ke změnám ve státní smlouvě o ZDF. Tato změna přinesla především sjednocení pravidel v oblasti průhlednosti a kontrolních mechanismů veřejnoprávního vysílání. Dále stanovuje základní standardy pro všechny vysílací společnosti, přičemž umožňuje jednotlivým spolkovým zemím zachovat si přísnější místní předpisy.¹³⁸

4.2. Specifika německého modelu mediálních rad v kontextu federativního uspořádání

Jak bylo popsáno výše v části 4.1 této práce, německý mediální systém odráží federativní uspořádání země. Podle německé Ústavy a rozhodnutí Spolkového ústavního soudu spadá

ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 22

¹³³ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 22

¹³⁴ KRAUSOVÁ, Marta, Markéta NOVÁKOVÁ a Jindřiška SYLLOVÁ. *Srovnání vybraných orgánů regulujících audiovizuální média v EU* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>, str. 29

¹³⁵ JONAS, Kahl. Vom Rundfunk- zum Medienstaatsvertrag - die wichtigsten Änderungen im Überblick. In: *Spirit Legal* [online]. 5. 12. 2019 [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://www.spiritlegal.com/de/aktuelles/details/vom-rundfunk-zum-medienstaatsvertrag-die-wichtigsten-aenderungen-im-ueberblick.html>

¹³⁶ CHRISTINA, Etteldorf. NEW GERMAN STATE MEDIA TREATY ENTERS INTO FORCE. In: *Institute of European Media Law* [online] [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://merlin.obs.coe.int/article/9037>

¹³⁷ Medienstaatsvertrag. In: *Die ARD* [online]. 22. 10. 2024 [cit. 01.12.2024]. Dostupné z: <https://www.ard.de/die-ard/Rechtsgrundlagen-Medienstaatsvertrag-100>

¹³⁸ Ibid.

rozhlasové a televizní vysílání, jako součást kulturních záležitostí, do pravomocí jednotlivých spolkových zemí. Proto v šestnácti německých spolkových zemích platí čtrnáct odlišných mediálních zákonů (některé spolkové země sdílejí společnou legislativu), a devět zákonů zakládajících devět veřejnoprávních institucí pro rozhlasové a televizní vysílání spolupracujících v rámci ARD (některé stanice reprezentují více spolkových zemí). Význam a velikost těchto stanic se liší podle počtu obyvatel a rozlohy území, na kterém vysílají.¹³⁹ ARD je pracovním společenstvím zastřešujícím devět regionálních veřejnoprávních vysílatelů, kteří společně zajišťují rozhlasové i televizní vysílání na celostátní úrovni (pod hlavičkou stanice Das Erste). ZDF funguje jako samostatná, centralizovaná televizní organizace se sídlem v Mainzu, která provozuje druhý celostátní program.¹⁴⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že německý systém regulace médií je velmi komplexní. V zemi působí čtrnáct regulačních orgánů a deset veřejnoprávních vysílatelů. Dle některých autorů, i přes společné principy a zásady, které se aplikují napříč spolkovými zeměmi, nelze z důvodu odlišnosti zákonných úprav a rozdílným organizačním uspořádáním, hovořit o jednotném německém modelu mediálních rad, ať už se jedná o německou tzv. velkou radu *Landesmedienanstalten* (v ČR RRTV), nebo německé *Rundfunkrat* a *Fernsehrat* u ZDF (v ČR RČT).¹⁴¹ Jiní tvrdí, že přes dílčí rozdíly v organizaci a rozdílnost právních úprav lze vzhledem k obdobnému postavení a pravomocím těchto rad hovořit o německém modelu. Tento model poté označují jako: *“model početné, veřejnosti přístupné a transparentní kontrolní rady, která nemá v podstatě žádné operativní pravomoci ohledně obsahu vysílání kontrolovaného média a řízení média.”*¹⁴²

Lze konstatovat, že nelze hovořit o jednotném německém modelu mediálních rad *stricto sensu*, vzhledem k odlišnosti zákonných úprav a rozdílnému organizačnímu uspořádání v jednotlivých spolkových zemích. Rozdíly, týkající se obsazování kontrolních orgánů mezi spolkovými zeměmi, spočívají převážně v počtu členů těchto orgánů, rozdílnosti organizací či politických subjektů, které členy do kontrolních orgánů volí, a počtu členů, které jednotlivé subjekty volit mohou. Podobnosti, které se objevují napříč spolkovými zeměmi, jsou však natolik zásadní, že se lze přiklonit spíše k druhému z výše uvedených názorů, tedy existenci německého modelu uplatňujícího nosné zásady a principy napříč spolkovými zeměmi. Všechny vysílací rady

---

¹³⁹ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 22

¹⁴⁰ ŠMÍD, Milan. *Veřejnoprávní média v zemích EU - jejich řízení a kontrola, vymezení činnosti* [online]. Parlamentní institut, 2014. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=101331>, str. 13

¹⁴¹ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 23

¹⁴² SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2022. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1> str. 21

se potom vyznačují obdobnou strukturou vrcholového řízení a kontroly.¹⁴³ Ta se skládá ze tří vzájemně propojených orgánů: Rundfunkrat (televizní nebo vysílací rada), Verwaltungsrat (správní rada) a Intendant (generální ředitel).¹⁴⁴ Většina zákonů pak také požaduje alespoň čtyřicetiprocentní zastoupení žen ve vysílacích radách.¹⁴⁵

Existuje několik metod pro výběr členů kontrolních orgánů, které lze pro zajištění jejich nezávislého a pluralitního složení použít. V mnoha státech jsou tyto metody různě kombinované, tak aby bylo dosaženo pluralitního složení rad.¹⁴⁶ Jedna z metod, konkrétně metoda zapojení občanské společnosti, je inspirovaná německým modelem a jejími prvky se výrazně inspiruje například i ČR, Rakousko nebo Slovinsko.¹⁴⁷ Rozdílem je potom skutečnost, zda organizace zastupující veřejnost jsou zapojeny přímo, tak, že vybraného zástupce přímo jmenují jako člena rady (Německo, Maďarsko), nebo že tyto zástupce pouze nominují, ale volba z nich zůstává na parlamentu (Slovinsko, ČR).¹⁴⁸ Efektivita této metody je však podmíněna existencí rozvinuté občanské společnosti a schopností nominujících organizací udržet si nezávislost na politické reprezentaci.

Německý model kontroly veřejnoprávních médií se vyznačuje charakteristickým přístupem k zajištění co největší rozmanitosti vysílacích rad. Jeho hlavním rysem je snaha o maximální diverzifikaci složení těchto orgánů tak, aby co nejlépe odrážely pluralitu společnosti.¹⁴⁹ Významným milníkem v utváření současné podoby systému bylo rozhodnutí I. senátu Spolkového ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 1 BvF 1/11; 1 BvF 4/11 (případ *Brender*),¹⁵⁰ podrobněji rozebrané v části 4.4 této práce, které redefinovalo roli politické reprezentace při obsazování kontrolních orgánů.

Předtím, než se tato práce bude podrobněji věnovat vysílacím radám (Rundfunkrat, v případě ZDF potom Fernsehrat), které jsou německým ekvivalentem RČT, je vhodné alespoň okrajově zmínit právní úpravu a organizaci správních rad v rámci německého modelu, které se dají srovnat

---

¹⁴³ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 54

¹⁴⁴ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 23

¹⁴⁵ Ibid. Str. 25

¹⁴⁶ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 10

¹⁴⁷ SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely*. Str. 13

¹⁴⁸ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 13

¹⁴⁹ Ibid. Str. 53

¹⁵⁰ Urteil vom 25. März 2014. In: [cit. 03.12.2024]. Dostupné z: https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2014/03/fs20140325_1bvf000111.html

s Dozorčí komisí RČT. Správní rady německých veřejnoprávních vysílatelů jsou složeny primárně z členů volených rozhlasovými a televizními radami, tedy nepřímých reprezentantů veřejnosti, doplněných o minoritní zastoupení členů nominovaných z politické sféry a v některých případech i zaměstnanců vysílatelů. Na rozdíl od vysílacích rad, jejichž zasedání probíhají veřejně, zasedání správních rad je veřejnosti nepřístupné. Správní rady také zasedají častěji než rady vysílací.¹⁵¹ Správní rady mají v právních úpravách explicitně zakázáno zabývat se vysílaným programem. Kontrola vysílaných programů ze strany veřejnosti náleží pouze vysílacím radám. Primární funkcí správních rad je vykonávání dohledu nad ekonomickým řízením veřejnoprávního vysílatele, především ve vztahu k činnosti výkonného orgánu (intendanta) a jeho náměstků, mezi další pravomoci ale patří i konečné schvalování rozpočtu, případně schválení úvěrů, uzavření kolektivních smluv apod.¹⁵² Přestože legislativní úprava může v jednotlivých spolkových zemích vykazovat dílčí odlišnosti, jejich základní pravomoci zůstávají stejné. Správní rady působí jako odborný poradní orgán v oblasti finančního a ekonomického řízení pro rady vysílací. K efektivnímu výkonu své funkce disponují právem vyžadovat veškerou relevantní dokumentaci od vedení instituce.¹⁵³

4.3. Vysílací rady regionálních vysílatelů a ZDF

Jak již bylo uvedeno, ARD je sdružením několika regionálních veřejnoprávních vysílatelů rozhlasu a televize. V rámci již zmíněné organizační struktury těchto veřejnoprávních vysílatelů je z hlediska kontroly veřejnosti zcela zásadní kontrolní orgán označovaný jako Rundfunkrat (vysílací rada). Vysílací rady mají primárně za úkol hájit zájmy veřejnosti v oblasti rozhlasového a televizního vysílání. Do jejich kompetence pak spadá volba a odvolání intendanta, jmenování části členů Verwaltungsrat (správní rady), konečné schvalování rozpočtu a výročních zpráv, rozhodování o statutech a stanovách jednotlivých veřejnoprávních vysílatelů nebo kontrola plnění, zákonem stanovených úkolů ze strany vysílatele. Vysílací rady zároveň disponují poradním hlasem při tvorbě programů. V některých Spolkových zemích mají vysílací rady na starosti i vyřizování stížností.¹⁵⁴ Nejširší pravomoci přiznává vysílacím radám zákon, v Severním Porýní-

---

¹⁵¹ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 30

¹⁵² SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely*. Str. 23

¹⁵³ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 31

¹⁵⁴ WOLF, Fritz. *Im öffentlichen Auftrag: Selbstverständnis der Rundfunkgremien, politische Praxis und Reformvorschläge*. Frankfurt/Main: Otto Brenner Stiftung, 2013. OBS-Arbeitsheft 73. Str. 21

Vestfálsku, který stanoví že: „Rozhlasová rada projednává a rozhoduje o všech otázkách zásadního významu pro vysílací společnost, pokud nejsou v kompetenci správní rady“¹⁵⁵

Jak bylo uvedeno v části 4.2 této práce, jmenování členů regionálních vysílacích rad spojují společné principy a zásady, které se aplikují napříč spolkovými zeměmi. Základním pilířem tohoto systému je vícezdrojový mechanismus jmenování členů rad. Ten spočívá především v přímém jmenování členů taxativně vymezenými společensky významnými organizacemi a institucemi, zahrnujícími široké spektrum občanské společnosti – od náboženských institucí přes akademickou sféru, odborové organizace a zaměstnavatelské svazy až po zástupce specifických společenských skupin, jako jsou organizace zastupující zájmy mládeže, seniorů či žen. Významnou roli hrají také představitelé místní samosprávy, sportovních organizací a kulturních institucí. Druhým pilířem je pak omezená participace politických subjektů, které disponují právem nominovat menšinovou část členů, ať už prostřednictvím parlamentu, vlády nebo přímo politických stran zastoupených v parlamentu.¹⁵⁶

Vysílací rady jednotlivých regionálních vysílatelů se odlišují zejména celkovým počtem členů (který se zpravidla pohybuje mezi 35 a 50 členy) a poměrem mezi členy jmenovanými přímo občanskými organizacemi, společenskými institucemi či jinými sdruženími a členy jmenovanými politickými stranami, vládou či parlamentem. Dle odborných názorů je optimální počet členů vysílacích rad pro dosažení vyvážené společenské reprezentace a efektivity práce 35 až 45 členů.¹⁵⁷

Občanské, odborové a jiné organizace, které mají pravomoc členy jmenovat, se poté liší v závislosti na historickém vývoji a politické tradici jednotlivých spolkových zemí. V katolickém a konzervativním Bavorsku mají možnost nominovat více členů církevní instituce, kdežto v tradičně sociálně-demokratickém Severním Porýní-Vestfálsku jsou to profesní svazy a odbory.¹⁵⁸ V roce 2014 v návaznosti na rozhodnutí Německého spolkového soudu v případě Brender, došlo k novelizacím napříč spolkovými zeměmi, které ovlivnily jak celkový počet členů rad, tak primárně poměr členů jmenovaných parlamentem, vládou a politickými stranami a členů jmenovaných občanskými organizacemi.¹⁵⁹

---

¹⁵⁵ Gesetz über den „Westdeutschen Rundfunk Köln“, § 16 odst. 2

¹⁵⁶ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 24

¹⁵⁷ WOLF, Fritz. *Im öffentlichen Auftrag: Selbstverständnis der Rundfunkgremien, politische Praxis und Reformvorschläge*. Str. 23

¹⁵⁸ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 24

¹⁵⁹ SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely*. Str. 22

Při porovnání způsobů jmenování a počtu členů rad před přelomovým rozhodnutím v případě Brender se stavem právní úpravy dnes, lze zaznamenat zejména dva trendy. Jednak většinový trend postupného zvyšování celkového počtu členů rad, který je zapříčiněn primárně přibýváním nových organizací, jež se hlásí o možnost jmenovat do rad své zástupce. Zákony některých spolkových zemí¹⁶⁰ umožňují společensky významným organizacím podat žádost o právo jmenovat svého zástupce do rady. Zákonodárny sbor dané země následně rozhoduje o přidělení místa buď na jedno funkční období, nebo na trvalo. Systém střídání organizací po jednotlivých funkčních obdobích funguje např. ve vysílacích radách Radio Bremen, Mitteldeutschen Rundfunk (MDR) nebo Westdeutscher Rundfunk (WDR).¹⁶¹ Tendence postupného zvyšování celkového počtu členů má jednu výjimku – televizní radu ZDF, kde se celkový počet členů snížil. Specifika tohoto případu jsou nicméně rozebrána níže, v části 4.4.3 této práce. Dále lze pozorovat trend zvyšování počtu členů jmenovaných odbory, občanskými organizacemi a jinými sdruženími nestátního a nepolitického charakteru nebo snižování počtu členů jmenovaných vládou, politickými stranami, či parlamentem, případně kombinaci uvedených přístupů, za účelem dosažení nižšího poměru mezi členy “politickými“ a členy “občanskými:“ Tento trend je přímou reakcí na rozhodnutí Spolkového ústavního soudu ve věci Brender,¹⁶² které je podrobně rozebráno v části 4.4 této práce. Rozhodnutí stanovilo maximální podíl státních nebo státu blízkých členů ve vysílacích radách a iniciovalo tak sérii reformních procesů v oblasti kontrolních orgánů veřejnoprávních médií. V důsledku tohoto rozhodnutí došlo k významné transformaci složení televizní rady ZDF, která vedla k posílení její plurality a reprezentativnosti.

4.4. Analýza rozhodnutí Spolkového ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014 (případ Brender)

4.4.1. Situace před vydáním rozhodnutí

Pro pochopení kontextu rozhodnutí je nutné zmínit specifické postavení druhého německého kanálu a jeho historický vývoj, který je podrobněji popsán v části 4.1 této práce. Jak je blíže rozebráno v části 4.3 této práce, před rozhodnutím Spolkového ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014, bylo rozložení poměru v radách mezi členy “politickými“ a členy “občanskými“ ponecháno na jednotlivých spolkových zemích. Je třeba také znovu připomenout spor mezi spolkovými zeměmi a federální vládou týkající se vzniku ZDF, podrobněji popsany v části 4.1 této práce, kdy federální vláda chtěla, aby bylo vysílání kanálu ZDF probíhalo prostřednictvím

---

¹⁶⁰ Např. Staatsvertrag über den Mitteldeutschen Rundfunk (státní smlouva o vysílání ve středním Německu) § 16 odst. 2

¹⁶¹ Die einzelnen Rundfunkräte im Überblick. In: *MDV* [online] [cit. 01.12.2024]. Dostupné z: <https://mediendiversitaet.de/vielfalt-in-rundfunkraeten/die-einzelnen-rundfunkraete-im-ueberblick>

¹⁶² Ibid.

společnosti založené vládou za tímto účelem. Tento spor vyústil v rozhodnutí Spolkového ústavního soudu, které potvrzovalo, že kompetence v oblasti vysílání, německá ústava svěřila spolkovým zemím a nikoli spolkové vládě. Před rozhodnutím Spolkového ústavního soudu v případě Brender to byla právě ZDF, v jejíž radě byly nejhojněji zastoupeni zástupci vlád a politických stran. 19 z celkových 77 členů jmenovala přímo exekutiva a 12 členů jmenovali politické strany. Tak velký poměr politických členů se u ostatních zemských veřejnoprávních vysílatelů nevyskytoval.

Příčinou soudního přezkumu se stalo kontroverzní rozhodnutí čtrnáctičlenné správní rady ZDF z roku 2009, která neschválila prodloužení smlouvy vedoucímu zpravodajství a publicistice Nikolausi Brenderovi. Přestože se za něj postavil intendant ZDF Markus Schächter i profesní svazy, získal při hlasování pouze sedm hlasů.¹⁶³ V té době bylo v televizní radě ZDF na stát napojeno 44 % členů, přičemž rada měla celkem 77 členů, včetně tří zástupců federální vlády a dvanácti reprezentantů politických stran zastoupených ve Spolkovém sněmu. V praxi fungovaly v rámci televizní rady neformální "okruhy přátel" CDU a SPD, které se pravidelně scházely před zasedáními pléna a předem koordinovaly rozhodnutí. Do jednoho z těchto okruhů pak patřil téměř každý člen rady.¹⁶⁴

4.4.2. Odůvodnění rozhodnutí

Spolkový ústavní soud postavil své rozhodnutí na dvou základních principech: požadavku zajištění rozmanitosti složení kontrolních orgánů a nutnosti zachování odstupů od státu.¹⁶⁵ Soud konstatoval, že podíl členů spojených se státem či státem blízkých nesmí překročit třetinu celkového počtu členů v kontrolních orgánech.¹⁶⁶ Za osoby blízké, nebo napojené na stát potom Spolkový ústavní soud označil i reprezentanty obcí nebo regionů a členy zastupující Německou obchodní a průmyslovou komoru. Za problematickou označil také praxi, kdy premiéři spolkových zemí vybírali členy televizní rady i z nominací nestátních organizací, přičemž v době podání žaloby bylo 5 z 16 členů, kteří měli reprezentovat nestátní organizace, členy některého z parlamentů.¹⁶⁷ Soud kritizoval také nedostatečnou transparentnost činnosti kontrolních orgánů a absenci pravidel pro zajištění jejich nezávislosti.¹⁶⁸ Soud zdůraznil, že složení dozorčích orgánů musí zahrnovat

---

¹⁶³ ŠMÍD, Milan. *Veřejnoprávní média v zemích EU - jejich řízení a kontrola, vymezení činnosti*. Str. 18

¹⁶⁴ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 62

¹⁶⁵ Výrok č. 2 rozhodnutí. *Urteil vom 25. März 2014*.

¹⁶⁶ *Ibid.*

¹⁶⁷ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 64

¹⁶⁸ Normenkontrollanträge gegen den ZDF-Staatsvertrag überwiegend erfolgreich. In: [cit. 02.12.2024]. Dostupné z: <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2014/bvg14-026.html>

osoby s co nejrozmanitějšími perspektivami a zkušenostmi ze všech oblastí společnosti, přičemž vedle velkých asociací utvářejících veřejný život musí být zahrnuty i menší skupiny, které nemají snadný přístup k médiím. Soud také stanovil, že členové spojení s různými společenskými skupinami nejsou jmenováni jako zástupci svých specifických zájmů, ale jako zastánci zájmů široké veřejnosti.¹⁶⁹

4.4.3. Dopady rozhodnutí

Spolkový ústavní soud stanovil ZDF termín do 30. června 2015 pro implementaci potřebných změn ve státní smlouvě o ZDF.¹⁷⁰ Dle spolkového ústavního soudu zákonodárce musí vytvořit předpisy zajišťující minimální úroveň transparentnosti práce dozorčích orgánů, včetně snadného zjištění složení orgánů a výborů, plánovaných programů jednání a včasného zpřístupnění zápisů z jednání nebo jiného způsobu informování veřejnosti o předmětu a výsledcích jednání.¹⁷¹ V důsledku rozhodnutí došlo ke snížení počtu členů televizní rady ZDF na 60 z původních 77 a byly odstraněny přímé nominace politických stran. V dnešní době vypadá složení vysílací rady ZDF takto: 20 členů pochází ze státních institucí (16 zástupců vlád spolkových zemí, 2 zástupci spolkové vlády, a 2 zástupci regionů).¹⁷² Tímto způsobem plní vysílací rada ZDF požadavek Spolkového ústavního soudu na účast zástupců státu nebo osob se státem spojených v radě na nezbytné minimum jedné třetiny. Před rozhodnutím bylo na stát napojeno 44 % z 77 členů rady. Ze dat všech spolkových zemí pak vyplývá průměr zástupců státu nebo osob se státem spojených ve vysílací radě na 27,1 %.¹⁷³ Zbylých 40 zástupců vysílací rady ZDF je rozděleno takto: 24 zástupců jmenují podle ustanovení § 21 státní smlouvy o ZDF katolické a protestantské církve, židovská komunita, odborové svazy a sdružení zaměstnavatelů, charitativní instituce a olympijský výbor. Zbylých 16 zástupců poté jmenují společensky významné skupiny občanské společnosti, vždy po jednom z každé spolkové země.¹⁷⁴ Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu ovšem neovlivnilo jen obsazování vysílací rady v ZDF, v návaznosti na něj proběhly reformy vysílacích rad v roce 2014 v celé řadě spolkových zemí.¹⁷⁵

¹⁶⁹ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 64

¹⁷⁰ *Urteil vom 25. März 2014*, bod 113 rozhodnutí

¹⁷¹ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 64

¹⁷² SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely*. Str. 22

¹⁷³ Einleitung & Zusammenfassung. In: *MDV* [online] [cit. 02.12.2024]. Dostupné z: <https://mediendiversitaet.de/vielfalt-in-rundfunkraeten/werden-rundfunkraete-ihrem-anspruch-gerecht>

¹⁷⁴ SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely*. Str. 22

¹⁷⁵ *Die einzelnen Rundfunkräte im Überblick*.

4.5. Modelový zákon veřejnoprávního vysílání

V rámci srovnání české právní úpravy kontrolních orgánů vysílání veřejné služby s úpravou zahraniční nelze nezmínit modelový zákon vysílání veřejné služby. Evropská vysílací unie (EBU) publikovala v roce 2007 dokument s názvem Public Service Broadcasting – Model Law (Vysílání veřejné služby – modelový zákon), jehož autorem byl tehdejší vedoucí právního oddělení Werner Rumphorst.¹⁷⁶ Modelový zákon je inspirovaný především strukturou německé televizní stanice ZDF. Zahrnuje početnou vysílací radu reprezentující zástupce široké veřejnosti, správní radu zaměřenou na ekonomické a manažerské aspekty řízení a pozici výkonného ředitele.¹⁷⁷

V preambuli modelový zákon definuje vysílání veřejné služby prostřednictvím tří klíčových aspektů vztahu k veřejnosti. Jedná se o mediální službu, která je vytvářena v zájmu veřejnosti, přičemž její financování je zajištěno z veřejných prostředků a dohled nad její činností vykonává veřejnost sama. Pojem veřejnost poté zahrnuje veškeré obyvatelstvo daného území, ať už se jedná o celý stát nebo konkrétní region, pro který daná veřejnoprávní instituce vysílání zajišťuje.¹⁷⁸ Analýza právních úprav v Evropě však ukazuje, že implementace tohoto modelu se napříč jednotlivými státy významně liší. Některé země, jako například Rakousko, sice využívají systém dvou dozorčích orgánů, ale s odlišným rozdělením kompetencí, než jaké předpokládá modelový zákon. Jiné státy, reprezentované například Francií, fungují s jediným dozorčím orgánem, zatímco britský model dokonce integruje dozorčí a výkonné funkce do jednoho orgánu, přičemž rozdělení pravomocí je zajištěno v rámci jeho vnitřní struktury.¹⁷⁹ Přesto je modelový zákon důležitým dokumentem, v kontextu přinejmenším evropských právních úprav regulujících vysílání veřejné služby. Modelový zákon ve své struktuře zohledňuje zásady a principy stanovené v dokumentech Rady Evropy, které jsou popsány v části 2.3 této práce. Státy, které usilují o reformy médií veřejné služby, proto z tohoto dokumentu mohou významně čerpat.

4.6. Dílčí závěry a komparace českého a německého modelu

Veřejnoprávní vysílání v Německu má specifickou pozici, která vychází z dlouhodobé tradice a decentralizovaného vývoje. Oproti ČR prošla právní úprava vysílání veřejné služby v Německu (tedy alespoň v jeho západní části) mnohem delším vývojem pod demokratickým státním zřízením. Diverzifikace veřejnoprávního vysílání mezi několik regionálních vysílatelů pramení

---

¹⁷⁶ RUMPHORST, Dr Werner. *Public Service Broadcasting - Model Law* [online]. 2007. Dostupné z: <https://amu.me/wp-content/uploads/2018/06/Public-Service-Broadcasting-Model-Law.pdf>

¹⁷⁷ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 9

¹⁷⁸ RUMPHORST, Dr Werner. *Public Service Broadcasting - Model Law*. Str. 2

¹⁷⁹ KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí*. Str. 9

z rozdělení poválečného Německa do 4 okupačních zón řízených jinými mocnostmi, které na spravovaném území implementovaly takové nastavení systému veřejnoprávního vysílání, jaké znaly ze svých právních řádů, přičemž jejich největším prioritou bylo zamezit případnému budoucímu ovládnutí vysílání a jeho zneužití k propagandě. Z této obavy také vychází následné obsazování rad přímo občanskými kandidáty spíše než politickými stranami či parlamentem. Ovládnout takovéto veřejnoprávní vysílání, navíc rozdělené do jednotlivých regionů, je poté podstatně složitější. Takovéto nastavení se postupem času vyvinulo ve specifický rys německého systému, a to jeho duální strukturu na celostátní úrovni, reprezentovanou vysílateli ARD a ZDF, kdy se zejména v ARD odráží decentralizace systému veřejného vysílání do jednotlivých spolkových zemí spolupracujících v rámci ARD, a v ZDF naopak touha po centrálním vysílateli, jehož vznikem a kontrolou se zabývalo několik rozhodnutí Spolkového ústavního soudu.

Navzdory rozdílným legislativním rámcům, jimiž se řídí jednotlivé regionální stanice ARD, všechny implementovaly identický model řídicích orgánů. Tento model sestává ze tří vzájemně provázaných orgánů: vysílací rady (Rundfunkrat), správní rady (Verwaltungsrat) a intendanta. Význam tohoto uspořádání spočívá ve dvou klíčových aspektech. Prvním je ochrana veřejnoprávních vysílatelů před přímými politickými vlivy prostřednictvím garantovaného zastoupení společenských skupin v kontrolních orgánech. Druhým aspektem je rozdělení pravomocí řízení veřejnoprávních televizí mezi tyto tři orgány a povinnost vedení veřejnoprávních institucí konzultovat svá rozhodnutí s těmito kolektivními orgány, což vytváří účinný mechanismus proti případnému zneužití pravomocí či svévolnému rozhodování výkonného orgánu.

Situace v ČSFR byla značně odlišná. Po pádu totalitního komunistického režimu v ČSFR neměla ČST možnost navazovat na bohatou tradici spolkového života tak jako Německo po 2. světové válce. Při přijímání ZČT v roce 1991 se sice jeho autoři inspirovali v západní Evropě,¹⁸⁰ nicméně v praxi následoval velmi rychlý přechod na fungování RČT jako orgánu rozděleného podle politického klíče, jež následně vedl k televizní krizi. Od té doby se novelizace ZČT (primárně ty z roku 2001 a 2023) postaraly o postupné vzdalování RČT od zpolitizovaného orgánu k orgánu který má být prodlouženou rukou veřejnosti. Situace po pádu komunistického režimu aplikaci německého modelu pro obsazování RČT značně stěžovala, neboť organizovaná občanská společnost byla po desetiletích totality v plenkách a značně roztržštěná, vybrat poté takové občanské organizace a sdružení, které by byly sto reprezentovat určitou část společnosti a navrhnout své zástupce do RČT, bylo značně obtížné.

---

¹⁸⁰ Např. *Doporučením Evropského parlamentu č. 1147/1991 o zodpovědnosti parlamentů při demokratickém reformování vysílání* z 22. dubna 1991:

V ČR se tedy v oblasti jmenování RČT vyvinula tzv. metoda parlamentní, kdy stanovený počet členů kontrolního orgánu jmenuje Parlament, případně z části jiné ústavní instituce (vláda, prezident).¹⁸¹ Při tomto modelu je ovšem podle Rumphorsta nutné dbát na to, aby členové kontrolního orgánu zastupovali zájmy občanské společnosti, a ne těch, kteří je do funkce jmenovali, což se na přelomu let 2000 a 2001 stalo klíčovým podnětem k protestům proti takovému chování v období tzv. televizní krize. Naopak model německý je postaven na systému přímé delegace členů konkrétně vyjmenovanými institucemi a organizacemi občanské společnosti.¹⁸² Ačkoliv ani v jedné situaci nejde o plnohodnotnou podobu výše pospaných modelů. V ČR mají právnické osoby exkluzivní možnost kandidáty do RČT navrhnout. Z takto navržených kandidátů poté obě komory parlamentu vybírají složení RČT. V Německu oproti tomu nejmenují členy vysílacích rad jen vyjmenované občanské organizace a instituce nezávislé na státu, ale částečně i vlády, parlament nebo přímo politické strany. Maximální míra jejich účasti je však rozhodnutím Spolkového ústavního soudu stanovena na jednu třetinu z celkového počtu radních.

Ve vývoji právní úpravy za poslední roky lze vysledovat určité trendy v obou zemích. V Německu se jedná primárně o postupné zvyšování celkového počtu členů vysílacích rad, rozšiřováním seznamu organizací s právem jmenovat do vysílacích rad své členy, a snižováním počtu členů, které mohou jmenovat státní aktéři. Tento trend, ačkoliv akcelerován rozhodnutím Spolkového ústavního soudu ve věci Brender, má původ i ve vývoji německé společnosti. Tento trend ve vývoji lze potom shrnout jako ukotvení stávajícího modelu přímé delegace členů občanskou společností. V ČR lze trend posledních let (primárně novely z roku 2023, které se věnuje část 3.8 této práce) označit jako diverzifikaci parlamentní metody přidáním druhé komory parlamentu do volby členů RČT a snahou o určitou konkretizaci prvku občanské společnosti v tomto modelu.

Rozdílnost mezi oběma právními systémy lze poté spatřovat i ve struktuře vedení veřejnoprávních televizí. V Německu mají téměř veškeré veřejnoprávní organizace totožnou strukturou vrcholového řízení a kontroly. Ta se skládá ze tří vzájemně propojených orgánů, vysílací rady, správní rady a generálního ředitele, které společně tvoří vrcholový management organizace. V tomto je německý i český model značně podobný. Generální ředitel i RČT jsou oba orgány, které mají velký podíl na vrcholném řízení ČT. Kde se ovšem podobnosti rozcházejí, je srovnání správní rady a dozorčí komise.

Komparativní analýza německé správní rady a české dozorčí komise odhaluje jak významné paralely, tak zásadní rozdíly v jejich postavení a fungování. Oba orgány sdílejí základní

---

¹⁸¹ RUMPHORST, Dr Werner. *Public Service Broadcasting - Model Law*. Str. 7

¹⁸² *Ibid.* Str. 7

charakteristiku v podobě kontrolní funkce v ekonomické oblasti veřejnoprávních médií, kde působí jako expertní poradní orgány v oblasti hospodaření pro kontrolní orgány hlavní. V obou případech disponují pravomocí vyžadovat relevantní dokumentaci nezbytnou pro výkon své kontrolní činnosti. Navzdory těmto společným rysům se však mezi orgány projevují významné strukturální i funkční rozdíly. První distinkcí je již samotný způsob konstituování těchto orgánů. Zatímco v německém modelu je většina členů správní rady volena vysílacími radami s minoritním zastoupením členů z politické sféry a případně zaměstnanců vysílatelů, česká dozorčí komise je kompletně volena RČT. Výrazně se liší také rozsah svěřených kompetencí. Německá správní rada disponuje širšími pravomocemi, které zahrnují participaci na klíčových rozhodnutích, jako je volba intendanta či schvalování rozpočtu. Naproti tomu působnost české dozorčí komise je limitována primárně na kontrolní činnost a formulaci návrhů na nápravu identifikovaných nedostatků v hospodaření. Větším pravomocem správní rady odpovídá také vyšší míra její regulace. Německá úprava obsahuje explicitní zákaz zasahování do programových záležitostí. Česká právní úprava se soustředí především na procesní aspekty kontrolní činnosti a povinnost mlčenlivosti členů komise. Z této komparace obou orgánů vyplývá, že přes sdílené základní funkce v podobě ekonomického dohledu a poradní role zaujímá správní rada výrazně robustnější postavení v systému řízení veřejnoprávních médií. Dozorčí komise naproti tomu představuje specializovaný kontrolní orgán s užším mandátem, jehož primárním účelem je poskytovat odbornou podporu RČT v oblasti ekonomického dohledu nad ČT.

Z uvedeného vyplývá, že německý a český model jsou postaveny na zcela odlišných základech v oblasti jmenování kontrolních orgánů. Ačkoliv lze ve vrcholovém vedení organizací najít prvky podobnosti, historický vývoj veřejnoprávního vysílání byl v obou zemích značně odlišný, není tedy divu, že vyústil i v odlišnou strukturu vedení a odlišný způsob obsazování kontrolních orgánů.

5. Způsoby jmenování členů RČT de lege ferenda

Jak bylo podrobně rozebráno v části 3.9 této práce způsob, kterým je RČT obsazována, prošel od doby přijetí ZČT mnoha změnami, které v souhrnu vedly k zajištění její větší nezávislosti na politické reprezentaci a státu. Je však zřejmé, že současná právní úprava obsazování RČT není zdaleka perfektní. Aby práce nebyla pouze popisem současného stavu, zabývám s v následující části práce vybranými možnostmi, které má český zákonodárce k dispozici a kterými je možné se za účelem novelizace ZČT v oblasti jmenování členů RČT inspirovat. V části 3.6 této práce již bylo rozebráno odměňování členů RČT a popsány názory, které považuji za důležité v rámci komplexní diskuze o novelizaci odměňování členů RČT.

5.1. Úprava stávajícího modelu

Jelikož stávající způsob obsazování RČT není ze své podstaty způsobem špatným, nabízí se jako první možnost jeho úprava a novelizace. V části 3.8.2 této práce je rozebráno, proč lze za zásadní nedostatek stávajícího způsobu jmenování členů RČT považovat nedostatečně přesný výčet PO, jež mají právo kandidáty navrhnout. Nejenže nekonkrétní specifikace těchto PO vytváří právní nejistotu v tom, jakým subjektů právo náleží, ale zároveň vágní vymezení přispívá k účelovému obcházení smyslu ZČT, kdy právo navrhnout kandidáty náleží jakémukoliv spolku s jakkoliv početnou členskou základnou v případě, že zastupuje zákonem stanovené zájmy a existuje déle než 10 let.

5.1.1. Návrhy v oblasti právnických osob navrhujeících kandidáty

V případě, že by se zákonodárce rozhodl navrhování kandidátů nadále ponechat v pravomocích PO, bylo by vhodné tuto skupinu lépe specifikovat. Jako nejvhodnější se jeví specifikace PO zákonnou formou přímo v ZČT. Cílem by mělo být dosažení takového stavu, aby právo navrhnout kandidáty bylo právem tzv. „kvalifikovaných právnických osob.“ Pojmem kvalifikované PO mám na mysli, nejen PO 10 let existující a představující zákonem stanovené zájmy, ale zejména PO s velkou členskou základnou, existující vnitřní strukturou, voleným vedením a vykazující aktivní činnost ve své oblasti. Stanovení minimální členské základny by posílilo aspekt zastoupení veřejnosti. Robustní vnitřní struktura poté aspekt odpovědnosti za výběr kandidáta a jeho kvality, kandidát by musel projít předkolem výběru uvnitř PO, než by byl následně navržen k volbě parlamentu, (kandidát by tak musel přesvědčit o svých kvalitách např. předsednictvo regionální pobočky organizace, než by byl schválen ústředním vedením). Požadavek na vyvíjenou činnost za určitý časový úsek by potom ztížil zneužitelnost neaktivních PO pouze k návrhu kandidáta. Ačkoliv by taková opatření vedla k omezení počtu PO, která mohou kandidáty navrhnout, ve svém důsledku by přijaté změny měly zmenšit riziko obcházení zákona

ze strany politické reprezentace. V německém modelu mají právo vysílat do vysílacích rad své zástupce takové organizace, které jsou zastřešujícími organizacemi v daném odvětví, nikoliv jakékoliv organizace v tomto odvětví působící. Přestože úplná implementace německého modelu jako celku, není z důvodů uvedených níže v této práci vhodná, v tomto aspektu považuji za vhodné se jím inspirovat.

Výše uvedené možnosti nejsou vyčerpávajícími a existují další, které zákonodárce může zvolit k upravení specifikace PO *de lege ferenda*. Ačkoliv se prostředky k jeho dosažení mohou lišit, cílem by mělo být upřesnění skupiny PO takovým způsobem, aby již nebylo možné „zneužít“ spolek či jinou organizaci čítající několik málo členů k navržení politického kandidáta, nebo „převzít“ neaktivní spolky, které splňují zákonnou povinnost existence více než 10 let, za účelem nominování politického kandidáta. Přinejmenším by poté změny měly směřovat k omezení a ztížení těchto praktik.

5.1.2. Návrhy v oblasti volby členů RČT

Druhým problematickým aspektem českého modelu byla až do roku 2023 dominance PSP při volbě členů RČT. Ačkoliv novelou č. 225/2023 Sb. došlo k zapojení Senátu do volebního procesu, což bylo jistě správným krokem k větší nezávislosti RČT, možnostmi, kterými lze proces volby členů upravit, je hned několik. Jednou z možností je větší zapojení dalších ústavních činitelů. První variantou, která se nabízí, je zapojení prezidenta republiky, a to nejen vzhledem k jeho přímé volbě. Odlišná volební období obou komor Parlamentu i prezidenta ČR by ještě více diverzifikovala proces volby tak, aby bylo složitě RČT kontrolovat celou v případě dlouhodobější dominance jedné politickou frakce. Variant, v jaké míře by se jmenování kandidátů mohl prezident republiky účastnit, je hned několik. Jednou z nich je poté varianta, kdy PSP volí 9 členů RČT, Senát 6 členů a Prezident 3. Tato varianta počítá se zachováním stávajícího počtu členů RČT. V případě rozšíření počtu členů RČT by bylo vhodné, zabývat se odměňováním členů RČT a jeho dopadům na rozpočet ČT, nicméně zachování poměru PSP 50 %, Senát 33 % a prezident 17 % se jeví jako proporcčně rozumné.

Další možností, která již byla v ČR navržena a projednávána, a to konkrétně ve volebním období PSP 2002–2006, je možnost zavedení tzv. trojnožky. V ČR byla tato možnost navrhována v podobě 5 členů jmenovaných PSP, 5 členů jmenovaných předsedou vlády a 5 členů jmenovaných Senátem, jelikož RČT v té době čítala 15 členů. Tento návrh však narazil již ve výběrech, které navrhly pozměňovací návrhy, jež institut trojnožky nahrazovaly plnou kontrolou PSP nad jmenováním Rady ČT. Ačkoliv následně Senát návrh zákona PSP vrátil s pozměňovacím návrhem, ve kterém v institutu trojnožky nahradil osobu premiéra prezidentem, PSP stejně

schválila svou verzi zákona jež institut nahrazovala plnou kontrolou PSP.¹⁸³ Oproti návrhu zmíněnému výše počítajícím s omezenou rolí prezidenta při jmenování členů RČT, počítal jak vládní, tak senátní návrh trojnožky s proporčním, třetinovým rozdělením členů jmenovaných jednotlivými orgány. Za vhodnější pak považují Senátní verzi, která pracovala s prezidentem, a nikoliv předsedou vlády.

Naopak případy, kdy v Německu jmenují členy vysílacích rad zástupci regionů či předsedové nejvyšších či nejvyšších správních soudů, mi v kontextu ČR, vzhledem k unitárně pojatému státu i jinému historickému vývoji regionů, nepřipadá jako varianta vhodná k implementaci, ačkoliv v případě zástupců regionů by přicházelo v úvahu zapojení Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR. V případě soudů by se dalo uvažovat o participaci Ústavního soudu. Plénum ÚS by poskytovalo kvalitní, vícečlenný, politicky nezávislý orgán schopný volby členů RČT. Dle mého názoru je nicméně role ÚS jakožto soudního orgán ochrany ústavnosti jiná a pravomoc volby členů RČT by do jeho působnosti neměla náležet. Ústavodárce nepočítal s tím, že by ÚS měl mít pravomoci v oblasti volby či jmenování členů jakýchkoliv orgánů, naopak jeho působnost je vcelku jasně vymezena Ústavou. Jako další a vhodnější variantou diverzifikace volby členů RČT, se oproti výše uvedenému nabízí zapojení veřejného ochránce práv.

Některé návrhy, spočívající v zavedení přímé volby RČT občany ČR konané souběžně s krajskými volbami¹⁸⁴, považují za neproveditelné. V situaci, kdy i účast u voleb do druhé komory parlamentu nedosahuje mnohdy ani 20 %¹⁸⁵ se zavedení dalších přímých voleb nejeví jako vhodné řešení. Pokud se druhá komora parlamentu, těší takto nízké volební účasti, volební účast do RČT by velmi pravděpodobně, soudě dle obecného povědomí veřejnosti o RČT, byla ještě nižší, což by mělo neblahé následky na legitimitu takto zvolené Rady. Nehledě na to, že by se z uchazečů o místo v RČT stali politici bojující o hlasy veřejnosti, což je přesný opak zamýšleného účinku.

5.2. Zavedení změn inspirovaných německým modelem

Někteří autoři se ve svých pracích zabývají otázkou, jakým způsobem by bylo možné aplikovat německý model v ČR.¹⁸⁶ Jejich úvahy pak dospívají k nutnosti zvýšení počtu členů RČT až na 35. I oni si ovšem kladou otázky týkající se proveditelnosti plošné implementace německého modelu.

---

¹⁸³ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 15-17

¹⁸⁴ POTŮČEK, Jan. *Volme členy Rady ČT a ČRo rozhlasu přímo při krajských volbách, navrhuje radní ČT*.

¹⁸⁵ První kolo senátních voleb v roce 2024, 30,47 %, druhé kolo 17,54 %, viz Volby do Senátu. In: *Statistika* [online] [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/volby-do-senatu>

¹⁸⁶ PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Str. 36 - 41

Dle mého názoru má případné užití německého modelu v ČR několik nevýhod, a jeho aplikace by čelila mnoha výzvám. První výzvou aplikace německého modelu v ČR by byla nutnost zvýšení počtu členů RČT. Vzhledem k tomu, že německý model je postaven na širokém zastoupení různorodých občanských a jiných sdružení, jež kandidáty do vysílacích rad jmenují, 18 zástupců veřejnosti v RČT se zdá být málo pro zajištění dostatečné plurality právnických osob reprezentujících veřejnost. I pokud bychom zohlednili možnost, že by veškeré členy RČT jmenovaly právnické osoby, 18 organizací není dost pro zajištění plurality společenských okruhů a dostatečného zastoupení občanských organizací v orgánu. Se zvýšením počtu členů RČT jde ruku v ruce zvýšení finanční zátěže tohoto orgánu na rozpočet ČT, s čímž se pojí debata o způsobu odměňování členů RČT.

Dalším problematickým bodem je poté počet zastřešujících organizací, na které by bylo možno pravomoc jmenovat členy a členky RČT delegovat. V ČR některé důležité zájmové skupiny nedisponují zastřešující organizací, která by fungovala na celorepublikové úrovni, a mohla být pověřena jmenováním členů RČT. Pokud již zastřešující organizace existuje, zůstává otázkou, zda je dostatečně stabilní, aby v delším časovém horizontu dokázala jmenovat kvalitní členy RČT. V Německu lze pozorovat, že změny ve společnosti se dějí rychle a přibývá organizací, které se hlásí o právo jmenovat členy vysílacích rad. To nicméně nevyhnutelně spěje k postupnému zvyšování celkového počtu organizací s tímto právem, a tedy i celkového počtu členů vysílacích rad, neboť je politicky nepopulárním krokem ze seznamu organizací s právem jmenovat členy vysílacích rad některé organizace začít odebírat. V takovém případě by bylo obtížné stanovit, na základě, kterých kritérií (počet zapsaných členů, průzkumy veřejného mínění apod.) má být organizace ze seznamu vyškrtnuta.

Německý model, jak bylo popsáno výše v této práci, vznikl ve specifickém historickém kontextu a do nynější podoby se formoval po dlouhou dobu. V ČR již existuje více než 30letá tradice obsazování RČT zákonodárným sborem a více než 20 let tyto kandidáty navrhuje PO zastupující zájmy vypočtené zákonem. Implementace německého modelu by v takovém případě mohla narazit na tvrdou opoziční kritiku a jeho zavedení by mohlo mít krátkého trvání (např. jedno volební období).

Ačkoliv disponuje německý model nepopíratelnými výhodami, jakou je např. větší politická nezávislost vysílacích rad pramenící z většího zapojení občanských organizací při jmenování jejich členů, popsaná rizika a nevýhody převyšují případné benefity pramenící z jeho zavedení. V kontextu 30leté tradice stávajícího českého modelu a jeho nedávných změn, které vedly k větší nezávislosti RČT, se jeví jako vhodnější řešení modifikovat stávající model než aplikovat model německý.

Závěr

Tato diplomová práce se zaměřila na analýzu obsazování Rady České televize, a to jak v kontextu platné právní úpravy, tak i z hlediska možných změn *de lege ferenda*. Práce podrobně zkoumala nejen vnitrostátní úpravu, ale i mezinárodní aspekty, včetně srovnání s německým modelem obsazování kontrolních rad veřejnoprávních médií, za účelem poskytnutí návrhů zlepšení v oblasti obsazování Rady České televize *de lege ferenda*.

Za účelem komplexního představení tématu se první část práce věnovala historickému vývoji duální podoby televizního vysílání a pojmu veřejné služby v oblasti médií. Byl popsán vznik a rozvoj televizního vysílání, jeho rozdělení na veřejnoprávní a soukromé, a byly vysvětleny rozdíly mezi těmito dvěma kategoriemi, zejména z hlediska jejich financování, organizace a právního základu. Dále se práce věnovala definici pojmu veřejné služby, tato část zároveň položila teoretický základ pro pochopení role veřejnoprávních médií ve společnosti.

Druhá část práce se zaměřila na právní úpravu vysílání veřejné služby, a to jak na národní úrovni, tak v širším evropském kontextu. Byl představen zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, a analyzováno jeho pojetí veřejné služby a úkoly, které v rámci veřejné služby v oblasti televizního vysílání stanoví. Tato část práce se rovněž zabývala klíčovými evropskými dokumenty, jako je směrnice o audiovizuálních mediálních službách a Amsterodamský protokol. Součástí této části bylo také představení dokumentů Rady Evropy týkajících se vysílání veřejné služby a analýza významných rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva týkajících se plurality a nezávislosti médií.

Ve třetí části práce byla pozornost věnována primárně Radě České televize a zejména pak způsobu jejího obsazování. Tato část detailně popisuje historický vývoj Rady, včetně klíčových změn, které přinesla novela č. 39/2001 Sb. reagující na tzv. televizní krizi. Následně byl analyzován současný proces jmenování členů Rady, zákonné požadavky na jejich výběr, pravidla neslučitelnosti funkcí a problematiku jejich nezávislosti. Pozornost byla věnována také vztahu Rady a dozorčí komise a kompetencím dozorčí komise. Dále bylo analyzováno, jakým způsobem je nastaveno odměňování členů Rady. Součástí této analýzy bylo také zhodnocení návrhů *de lege ferenda*, v oblasti odměňování. Práce poukazuje na mezery v právní úpravě týkající se specifikace právnických osob, které mohou podávat návrhy kandidátů do Rady. Práce kriticky hodnotí, že současná úprava je zranitelná vůči politickým vlivům a navrhuje zpřesnění zákonných kritérií pro navrhuující právnické osoby.

Čtvrtá část práce se zaměřila na srovnání systému obsazování kontrolních orgánů veřejnoprávních médií v České republice a v Německu. Nejprve byl popsán historický vývoj a specifika německého modelu, který zahrnuje prvky decentralizace veřejnoprávního vysílání a

širokého zastoupení občanské společnosti. Následně byl proces výběru členů vysílacích rad u veřejnoprávních vysílatelů ARD a ZDF podroben analýze, za účelem identifikace klíčových rozdílů oproti českému modelu. Součástí této části byla také analýza klíčového rozhodnutí Spolkového ústavního soudu v případě Brender, které zásadním způsobem ovlivnilo složení vysílacích rad. Na základě těchto poznatků byla provedena komparace s českým modelem a identifikovány jejich rozdílné i společné prvky. Tato část ukázala, že německý model může sloužit jako dílčí inspirace pro českou právní úpravu *de lege ferenda*.

Pátá část práce se věnuje úvahám *de lege ferenda* nad způsoby jmenování členů Rady České televize. Na základě poznatků získaných v předchozích částech jsem formuloval konkrétní návrhy, které by mohly posílit nezávislost, transparentnost a legitimitu tohoto orgánu. Pozornost byla věnována také otázce inspirace německým modelem. V rámci této části jsem také představil alternativy ke způsobu obsazování Rady České televize *de lege lata*, a zhodnotil jejich potenciální přínosy a omezení.

Cílem této práce bylo popsat právní úpravu obsazování Rady České televize a provést její srovnání s právní úpravou kontrolních orgánů veřejnoprávních médií ve Spolkové republice Německo. Z tohoto srovnání následně navrhnout přijetí takových změn, které by posílily nezávislost Rady České televize.

Diplomová práce neposkytuje komplexní analýzu veškerých aspektů fungování Rady České televize, což ovšem nebylo ani jejím cílem. Diplomová práce má poskytnout teoretický vhled do zpracované problematiky a přispět k úvahám *de lege ferenda* v procesu obsazování Rady České televize. Ačkoliv se aplikovatelnost německého modelu obsazování kontrolních orgánů neukázala jako vhodným řešením v plném rozsahu, inspirace v některých jeho aspektech při novelizaci zákona o České televizi byla shledána jako vhodná.

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČT	Česká televize
RČT	Rada České televize
ZČT	zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi
RTVS	Rozhlas a televize Slovenska
STVR	Slovenská televízia a rozhlas
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
ZRTV	zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
ČST	Československá televize
Lustrační zákon	zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky
ČNB	Česká národní banka
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PSP	Poslanecká sněmovna parlamentu ČR
EU	Evropská Unie
Úmluva	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.
NSS	Nejvyšší správní soud
ČRo	Český rozhlas
PO	Právnícká osoba
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
EBU	Evropská vysílací unie
ÚS	Ústavní soud
NDR	Německá demokratická republika
OR	Obchodní rejstřík

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

BARTOŇ, Michal. Veřejnoprávní sdělovací prostředky : sdělovací prostředky veřejné služby. *Správní právo*. 2005, roč. 38, č. 3, s. 157–189.

GLEICHOVÁ, Tereza. *Náplň veřejné služby v ČR: veřejná služba očima členstva Rady České televize a Rady Českého rozhlasu*. 2022, Diplomová práce, Univerzita Karlova.

CHALOUPKOVÁ, Helena, Petr HOLÝ a Jiří URBÁNEK. *Mediální právo: komentář*. Vydání první. vyd. Praha: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony 195. ISBN 978-80-7400-725-5.

HANDRLICA, Jakub. Ke koncepci tzv. „nezávislých regulačních orgánů“ a k problematice jejich „nezávislosti“. *Správní právo*. 2005, 38(4). ISSN 2788-2241.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7179-254-3

MANOVICH, Lev. *The language of new media*. 8. print. vyd. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2001. A Leonardo book. ISBN 978-0-262-63255-3.

PAVLÍK, Petr a Milan ŠMÍD. *Skladba a úloha rady zastupující veřejnost u média veřejné služby a aplikace německého modelu v České republice*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2011.

PETROV, Jan, Michal VÝTISK a Vladimír BERAN. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. vyd. Praha: C.H.Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. 1. vydání. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-335-8.

POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. Edice Student. ISBN 978-80-87212-48-6.

PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012 ISBN 978-80-7239-281-0

REIFOVÁ, Irena, ed. *Slovník mediální komunikace*. Vyd. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 978-80-7178-926-0.

ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-549-4.

ROZEHNAL, Aleš. *Zákon o České televizi - Komentář* [online]. Wolters Kluwer, 2018. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/120/1/2>

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-002-8.

ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Regulace medií*. 1. vydání. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, Fakulta sociálních studií, 2018. Ediční řada Sborníky svazek č. 57. ISBN 978-80-210-9080-4.

TICHÝ, Luboš, ed. *Veřejná služba v České Republice, Německu, Rakousku a Evropské Unii: = Daseinsvorsorge in der Tschechischen Republik, Deutschland, Österreich und in der Europäischen Union*. Praha: Univ. Karlova, Právnická Fak, 2007. Sborníky / Univerzita Karlova v Praze, Právnická Fakulta Č. 36. ISBN 978-80-85889-96-3.

ULRICHOVÁ, Olga. *Úkoly a postavení České televize*. 2011, Rigorózní práce, Univerzita Karlova.

VYSLOUŽILOVÁ, Kristýna. *Legitimita medií veřejné služby v 21. století: role analýzy publika*. 2020, Disertační práce, Unverzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií.

WOLF, Fritz. *Im öffentlichen Auftrag: Selbstverständnis der Rundfunkgremien, politische Praxis und Reformvorschläge*. Frankfurt/Main: Otto Brenner Stiftung, 2013. OBS-Arbeitsheft 73. ISBN 1863-6934.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

BERGER, Vojtěch. „Ani korunu veřejnoprávním médiím.“ Babišův vzkaz ČT a ČRo není radno podceňovat. In: *HlídacíPes.org* [online]. 31. 8. 2023 [cit. 05.12.2024]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/ani-korunu-verejnopravnim-mediim-babisuv-vzkaz-ct-a-cro-neni-radno-podcenovat/>

C. H. BECK. Zvýšení koncesionářských poplatků. *Právní zpravodaj* [online]. 2024, č. PZ 117/2024. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgrpxa6s7geyto&groupIndex=0&rowIndex=0#>

ČERNÝ, Ondřej. Ochočení hlídači veřejnoprávních médií. ČT i ČRo si umí členy svých kontrolních rad zavázat. In: *HlídacíPes.org* [online]. 1. 7. 2020 [cit. 20.11.2024]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/ochoceni-hlidaci-psi-verejnopravnich-medii-vedeni-ct-i-cro-vi-jak-si-zavazat-cleny-kontrolnich-rad/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Kodex ČT - zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání* [online]. a Česká televize, Edice útvaru Komunikace, 2003 [cit. 16.06.2024]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/cl-1-divak-obcan-na-prvnim-miste/>

CHRISTINA, Etteldorf. NEW GERMAN STATE MEDIA TREATY ENTERS INTO FORCE. In: *Institute of European Media Law* [online] [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://merlin.obs.coe.int/article/9037>

Die einzelnen Rundfunkräte im Überblick. In: *MDV* [online] [cit. 08.12.2024]. Dostupné z: <https://mediendiversitaet.de/vielfalt-in-rundfunkraeten/die-einzelnen-rundfunkraete-im-ueberblick>

EBU PSM Correlations: *Links between Public Service Media and Societal Well-Being* (June 2016) Dostupné z https://www.media-diversity.org/additional-files/EBU-PSM_Correlations_-_Links_between_PSM_and_societal_well-being.pdf.

Einleitung & Zusammenfassung. In: MDV [online] [cit. 13.12.2024]. Dostupné z: <https://mediendiversitaet.de/vielfalt-in-rundfunkraeten/werden-rundfunkraete-ihrem-anspruch-gerecht>

JONAS, Kahl. Vom Rundfunk- zum Medienstaatsvertrag - die wichtigsten Änderungen im Überblick. In: *Spirit Legal* [online]. 5. 12. 2019 [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://www.spiritlegal.com/de/aktuelles/details/vom-rundfunk-zum-medienstaatsvertrag-die-wichtigsten-aenderungen-im-ueberblick.html>

KRAUSOVÁ, Marta a Markéta NOVÁKOVÁ. *Srovnání postupů pro výběr členů dohledových orgánů veřejnoprávních televizí* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2022. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>

KRAUSOVÁ, Marta, Markéta NOVÁKOVÁ a Jindřiška SYLLOVÁ. *Srovnání vybraných orgánů regulujících audiovizuální média v EU* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>

Medienstaatsvertrag. In: *Die ARD* [online]. 22. 10. 2024 [cit. 07.12.2024]. Dostupné z: <https://www.ard.de/die-ard/Rechtsgrundlagen-Medienstaatsvertrag-100>

MINISTERSTVO KULTURY. Směrnice o audiovizuálních mediálních službách | mkcr.cz. In: [cit. 06.12.2024]. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-cs-492>

Normenkontrollanträge gegen den ZDF-Staatsvertrag überwiegend erfolgreich. In: [cit. 13.12.2024]. Dostupné z: <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2014/bvg14-026.html>

POLÁCH, Lukáš. Veřejná služba. In: *EPRAVO.CZ* [online]. 20. 10. 2020 [cit. 06.10.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/verejna-sluzba-112030.html>

POTŮČEK, Jan. Volme členy Rady ČT a ČRo rozhlasu přímo při krajských volbách, navrhuje radní ČT. In: *Lupa.cz* [online] [cit. 20.11.2024]. ISSN 1213-0702. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/volme-cleny-rady-ceske-televize-a-ceskeho-rozhlasu-primo-pri-krajskych-volbach-navrhuje-radni-ct/>

SYLLOVÁ, Jindřiška. *Reformy funkcí rad médií veřejné služby ve státech střední a východní Evropy a jejich srovnání se západoevropskými modely* [online]. Kancelář Poslanecké sněmovny, 2022. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>

ŠMÍD, Milan. Slepci a slon z blízka. *Literární noviny* [online]. 2007. Dostupné z: <https://blog.aktualne.cz/blogy/milan-smid.php?itemid=7288>

ŠMÍD, Milan. *Veřejnoprávní média v zemích EU - jejich řízení a kontrola, vymezení činnosti* [online]. Parlamentní institut, 2014. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=101331>

ŠMÍD, Milan. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské Unie, jeho organizace a fungování: Případová studie pro Parlament České republiky* [online]. Praha, 2011. Dostupné z: <https://www.louc.cz/pril01/VVSEU.pdf>

Urteil vom 25. März 2014. In: [cit. 08.12.2024]. Dostupné z: https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2014/03/fs20140325_1bvf000111.html

3. Seznam použitých právních předpisů

České právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Zákon č. 18/1964 Sb. o Československé televizi ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 90/1995 Sb., jednací řád Poslanecké sněmovny ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 107/1999 Sb., jednací řád Senátu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Německé právní předpisy

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 19. Dezember 2022

Gesetz über den Westdeutschen Rundfunk Köln, In der Fassung vom 30.05.2023

Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien (Rundfunkstaatsvertrag - RStV) vom 31. August 1991

Medienstaatsvertrag (MStV) vom 14./28. April 2020

Staatsvertrag über den Mitteldeutschen Rundfunk (MDR) vom 12. Januar 2021 (SächsGVBl. S. 397)

Mezinárodní právní dokumenty

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikována pod č. 209/1992 Sb.

Doporučení Evropského parlamentu č. 1147/1991 o zodpovědnosti parlamentů při demokratickém reformování vysílání

Rezoluce č. 1 o budoucnosti veřejnoprávního vysílání z roku 1994

Doporučení Výboru ministrů R (96) 10 k zárukám nezávislosti veřejnoprávního vysílání.
Doporučení Výboru ministrů Rec (2000) 23 o nezávislosti a funkcích regulačních orgánů pro oblast vysílání.
Doporučení Parlamentního shromáždění 1641 (2004) o vysílání veřejné služby
Doporučení Výboru ministrů Rec (2007) 3 o úloze médií veřejné služby v informační společnosti
Rezoluce Parlamentního shromáždění 1636 (2008) o indikátorech pro média v demokracii
Doporučení Parlamentního shromáždění 1878 (2009) o financování vysílání veřejné služby
Deklarace Výboru Ministrů CM/Rec (2012) 1 o řízení (správě) médií veřejné služby

Právní předpisy Evropské unie

Směrnice Rady č. 89/552/EHS, o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 97/36/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/552/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. 3. 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb

4. Seznam použité judikatury

Rozhodnutí ESLP ve věci Wojtas-Kaleta v. Polsko ze dne 16. července 2009, stížnost č. 20436/02.

Rozhodnutí ESLP ve věci Manole a další v. Moldávie ze dne 17. září 2009, stížnost č. 13936/02

Rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ve věci X. v. Švédsko ze dne 7. 2. 1968, stížnost, stížnost č. 3071/67.

Rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ve věci Sc. A Association Z. v. Spojené království ze dne 12. 7. 1971, stížnost č. 4515/71.

Nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2022, sp. zn. 4 As 422/2021.

Rozsudek Spolkového ústavního soudu ze dne 28. 2. 1961, sp. zn. BVerfGe 12, 205 (Deutschland-Fernsehen).

Rozsudek I. senátu Spolkového ústavního soudu ze dne ze dne 25.3.2014, sp. zn. 1 BvF 1/11; 1 BvF 4/11.

5. Seznam ostatních zdrojů

Kancelář Senátu Parlamentu ČR. VÝZVA předsedy Senátu Parlamentu České republiky ze dne 2. října 2023. In: . 1. 1. 2012 [cit. 15.12.2024]. Dostupné z: https://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/volby_do_rady_ct/

NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZÁSTUPCE. *Výkladové stanovisko 8/2001 Postavení pracovníků veřejnoprávních institucí jako veřejných činitelů*. 2001.

Organizačního řád ČT vydaný rozhodnutím generálního ředitele č. 35 ze dne 30. 09. 2024, platný od 1. 10. 2024.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PČR, VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 483/1991 Sb., o České televizi*.

RADA ČT. *VÝROČNÍ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ČESKÉ TELEVIZE V ROCE 2023* [online]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2117.pdf?v=1>

VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 39/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů, č. 39/2001*.

VLÁDA ČR. *Důvodová zpráva k zákonu č. 225/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, č. 225/2023*.

10. *Usnesení volební komise Senátu Parlamentu ČR* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/109948/92241>

Volby do Senátu. In: *Statistika* [online] [cit. 15.12.2024]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/volby-do-senatu>

Rada České televize: Úvahy de lege lata a de lege ferenda

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na analýzu obsazování Rady České televize, v kontextu aktuální právní úpravy. Téma práce je vzhledem k nedávným změnám v obsazování Rady České televize, a široké veřejné diskuzi o úkolech veřejnoprávních vysílatelů tématem aktuálním. Práce rozebírá historický vývoj duálního televizního vysílání a vymezuje pojmy teoretické veřejné služby v oblasti televizního vysílání. Dále se zabývá jeho současnou podobou a úkoly stanovenými v zákoně č. 483/1991 Sb., o České televizi.

Klíčovým tématem práce je proces obsazování členů Rady a otázka její nezávislosti, která je předmětem kritického zhodnocení. Na základě komparativní analýzy s německým model vysílacích rad práce identifikuje slabá místa stávající právní úpravy, včetně přílišného politického vlivu na nominaci členů, a navrhuje řešení *de lege ferenda*, za účelem odstranění mezer v úpravě a posílení plurality a transparentnosti procesu obsazování Rady České televize. komparativní část zdůrazňuje přínosy německého modelu, včetně širšího zastoupení občanské společnosti a jasných pravidel pro výběr členů.

Návrhy *de lege ferenda* zahrnují lepší specifikaci nominujících subjektů a větší transparentnost výběrového procesu členů Rady. Cílem práce je vymezení základních pojmů problematiky, popis vývoje právní úpravy týkající se jmenování členů do Rady České televize a srovnání platné právní úpravy s úpravou zahraničních kontrolních orgánů veřejnoprávních vysílatelů. Dále následné vymezení zjištěných nedostatků platné právní úpravy a návrh řešení *de lege ferenda*. Diplomová práce dospívá k závěru, že platná právní úprava týkající se obsazování Rady ČT obsahuje nedostatky, jež mohou být zhojeny novelizací inspirovanou v německém modelu obsazování kontrolních orgánů. Implementaci německého modelu jako celku však nedoporučuje.

Klíčová slova: Rada České televize, média veřejné služby, kontrolní orgány médií

Council of Czech Television: Considerations de lege lata and de lege ferenda

Abstract

The thesis focuses on the analysis of the composition of the Council of Czech Television within the context of the current legal framework. The topic is particularly relevant due to recent changes in the Council's composition and the broader public debate on the role of public service broadcasters. The thesis examines the historical development of dual television broadcasting and defines the theoretical concept of public service in the field of broadcasting. It further explores its current form and the tasks outlined in Act No. 483/1991 Coll., on Czech Television.

A key theme of the thesis is the process of appointing Council members and the issue of its independence, which is critically evaluated. Based on a comparative analysis with the German model of broadcasting councils, the thesis identifies weaknesses in the current legal framework, including excessive political influence on member nominations. It proposes de lege ferenda solutions aimed at addressing these shortcomings and enhancing the plurality and transparency of the Council's composition process. The comparative section highlights the benefits of the German model, such as broader representation of civil society and clear rules for member selection. The de lege ferenda proposals include better specification of nominating entities and greater transparency in the selection process of Council members.

The aim of the thesis is to define the basic concepts of the issue, describe the development of the legal framework concerning the appointment of members to the Council of Czech Television, and compare the existing legal framework with that of foreign oversight bodies for public service broadcasters. It further seeks to identify shortcomings in the current legal framework and propose de lege ferenda solutions. The thesis concludes that the existing legal framework for the composition of the Czech Television Council has deficiencies that could be addressed through legislative amendments inspired by the German model of appointing oversight bodies. However, it does not recommend implementing the German model in its entirety.

Keywords: Council of Czech Television, public service media, media oversight bodies